

Lietuvos Respublikos Seimo *trečioji sesija*

2021 m. rugsėjo 10 d.
87 posėdis

Stenogramos

46

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

III (RUDENS) SESIJA

2021 m. rugsėjo 10 d.

Posėdis Nr. 87

Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba Seimo III (rudens) sesijos pradžios proga	7
Lietuvos Respublikos Prezidento G. Nausėdos sveikinimas Seimo III (rudens) sesijos pradžios proga, perskaitytas Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen	8
Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. rugsėjo 10 d. (penktadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	9
Informaciniai pranešimai	10
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teises ekstremalios situacijos atveju patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-788 pateikimas (D. Kuliešius)	11
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-810(2) pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	14
Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen kalba	14
Seimo nario E. Gentvilo kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	16
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba	16
Seimo narės A. Norkienės kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	17
Seimo narės I. Pakarklytės kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	18
Seimo nario V. Fiodorovo kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	19
Seimo narės R. Morkūnaitės-Mikulėnienės kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	20
Seimo nario A. Syso kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	20
Seimo narės R. Tamašunienės kalba (<i>Lietuvos regionų frakcijos vardu</i>)	21
Seimo nario L. Savicko kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	22
Seimo Pirmininkės V. Čmilytės-Nielsen, Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės ir vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės atsakymai į Seimo narių klausimus	23
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021–2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-696(2) priėmimo tęsinys	28
Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2842GR, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 11 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2843GR, Vidaus vandenų transporto kodekso 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2844GR, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 2, 3, 5, 10, 11, 14, 17, 19, 22, 32, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2845GR, Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2847GR ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2849GR (<i>Respublikos Prezidento grąžinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimas (J. Neverovič)	29
Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo Nr. IX-1165 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-764 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 21, 49 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-765 pateikimas (Ž. Pavilionis)	32
Seimo savaitės (2021-09-13–2021-09-17) – 2021 m. rugsėjo 14 d. (antradienio) ir 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	37
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teises ekstremalios situacijos atveju patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-788 svarstymas ir priėmimas	38

Seimo nario V. Rakučio kalba	38
Seimo nario A. Anušausko kalba	38
Šio nutarimo priėmimas	39
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-810(2) pateikimo tęsinys	39
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021–2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ projekto Nr. XIVP-696(2) priėmimo tęsinys	39
Šio nutarimo priėmimas	40
Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2842GR, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 11 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2843GR, Vidaus vandenų transporto kodekso 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2844GR, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 2, 3, 5, 10, 11, 14, 17, 19, 22, 32, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2845GR, Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2847GR ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2849GR (<i>Respublikos Prezidento gražinti Seimui pakartotinai svarstyti</i>) pateikimo tęsinys	40
Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo Nr. IX-1165 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-764 ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 21, 49 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-765 pateikimo tęsinys	40
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	41

SANTRUMPOS

<i>DPF</i>	– Darbo partijos frakcija
<i>DFVL</i>	– Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
<i>LF</i>	– Laisvės frakcija
<i>LRF</i>	– Lietuvos regionų frakcija
<i>LSDPF</i>	– Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
<i>LSF</i>	– Liberalų sąjūdžio frakcija
<i>LVŽSF</i>	– Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
<i>MSNG</i>	– Mišri Seimo narių grupė
<i>TS-LKDF</i>	– Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

<i>A</i>	– alternatyvus teisės aktas
<i>ES</i>	– su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
<i>GR</i>	– Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
<i>VK</i>	– su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

III (RUDENS) SESIJOS POSĖDŽIO NR. 87 STENOGRAMA

2021 m. rugsėjo 10 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiami kolegos, kviečiu užimti savo vietas. Pradedame pirmąjį rudens sesijos posėdį. (*Gongas*) Lietuvos Respublikos himnas.

Giedamas Lietuvos valstybės himnas

Dėkoju, gerbiami kolegos. Žodį perduodu pirmajam pavaduotojui J. Razmai.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKD). Gal užsiregistruokime pirmą kartą šioje sesijoje.

Užsiregistravo 122 Seimo nariai. Dabar sveikinimo žodį, taip pat perskaityti Prezidento sveikinimą suteikiu Seimo Pirmininkei.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos Seimo nariai, sveikinu jus susirinkus į trečią eilinę šios kadencijos Seimo sesiją. Nereikia turbūt sakyti, kad parlamentinį darbą tęsiame dinamiškų įvykių sūkuryje. Įvykis veja įvykį, tačiau tarp jų yra tokių, kurie pristabdo laiką ir priverčia pamatyti platesnę panoramą. Paskutinę vasaros dieną, rugpjūčio 31 dieną, eidamas 92-uosius mirė K. Motieka, advokatas, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo narys, Nepriklausomybės Akto signataras, Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininko pavaduotojas. Lietuvos laisvėjimo, mūsų teisinės ir politinės sistemos brendimo ir valstybingumo tvirtinimo laikotarpio neįmanoma įsivaizduoti be signataro K. Motiekos, kurio šviesų atminimą kviečiu pagerbti tylos minute.

Tylos minutė

10.02 val.

Seimo Pirmininkės Viktorijos Čmilytės-Nielsen kalba

Dėkoju. Gerbiami kolegos, pradėdami rudens Seimo sesiją, matome, kad pandemija nesitraukia, įtampa ties rytinėmis Lietuvos sienomis išlieka, tačiau ryžtingų veiksmų dėka jau kurį laiką migrantų srautai yra valdomi. Dalis piliečių buriasi į protestus. Kol kas pavyksta rasti sprendimus, kurie nepažeistų konstitucinės teisės į susirinkimus ir užtikrintų saugumą. Nepaisant komplikuoto konteksto, turime tęsti pradėtus darbus, vykdyti savo įsipareigojimus. Laikas nelaukia, tačiau turime būti apdairūs – jėgos, iššvaistytos tuščioms kalboms, juolab neteisingiems sprendimams, neišvengiamai sukurs problemų, kurios ateityje dar labiau užguls mūsų pečius. Todėl privalome susitelkti, įsipareigoti dėl konstruktyvaus dialogo, rasti jėgų toliau vykdyti būtinas reformas. Tik taip suvaldysime padėtį, susidorosime su šiandienos iššūkiais ir padėsime tolesnės plėtros pagrindus. Nors situacija visais atžvilgiais nėra paprasta, Seimo darbų programą vis dėlto galima vadinti pakankamai ambicinga. Ją sudaro per 400 projektų, kuriuos siūlo Seimo nariai, Prezidentas ir Vyriausybė.

Vertinant šiuos skaičius svarbu prisiminti, kad vis dėlto teisėkūros kokybė, o ne kiekybė išlieka mūsų pagrindiniu tikslu ir prioritetu. Be abejonės, svarbiausias šios sesijos uždavinys yra apsvastyti ir priimti 2022 metų valstybės ir savivaldybių, Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus. Su šiais įstatymais siejasi ir daugelis Prezidento, Seimo narių, Vyriausybės pateiktų arba planuojamų pateikti mokesčių įstatymų pakeitimų.

Juos privalėsime atidžiai išnagrinėti vertindami realias šalies galimybes ir nepažeisdami pusiausvyros bei skirtingų visuomenės narių interesų – nuo stipriausių, kuriančių gerovę, iki labiausiai pažeidžiamų mūsų visuomenės narių.

Numatoma įstatymiškai tvirtinti esminius sveikatos apsaugos sistemos pokyčius ir efektyvinti visuomenės sveikatos priežiūros įstaigas. Rudens sesijos darbotvarkėje yra ir Konstitucijos pakeitimo projektų. Iš jų – ir viena svarbiausių Konstitucijos pataisų, kuri leistų išsaugoti tiesioginius merų rinkimus. Lietuvos piliečiams šie rinkimai yra svarbūs. Tai jie jau ne kartą parodė. Dėl jų svarbos sutarė ir visos pagrindinės politinės partijos.

Norint, kad 2023 metais įvyktų tiesioginiai savivaldybių merų rinkimai, jau dabar turi būti padarytos tam tikros Konstitucijos pataisos ir paskutinis žodis čia priklauso Seimui. Taip pat mūsų laukia balsavimas dėl pasiūlymo sumažinti dalyvavimo Seimo rinkimuose amžiaus cenzą iki 21 metų. Manau, tai strategiškai svarbus sprendimas, leisiantis į valstybės tvarkymo ir kūrimo reikalus įtraukti veržlesnę, modernesnę, jaunatvišką energiją, kuri šiandien vis dar yra nepakankamai išnaudojama.

Vasarą du kartus rinkomės į neeilines sesijas, priėmėme svarbius, nors ir nelengvus sprendimus, kurie buvo būtini suvaldant sąmoningai inspiruotą nelegalią migrantų krizę. Tuo metu išipareigojome atidžiai stebėti sprendimų įgyvendinimą ir esant poreikiui juos peržiūrėti. Veikdami kartu, atsižvelgdami į pasieniečių, nacionalinio saugumo, migracijos ekspertų ir žmogaus teisių gynėjų pastabas bei rekomendacijas, manau, galime patobulinti kai kurias dabar galiojančias nuostatas.

Seimo rudens sesijoje numatyti ir kiti įstatymų projektai, susiję su žmogaus ir pilietinėmis teisėmis. Tai yra savotiška skola, kurią turime grąžinti piliečiams. Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje, žvalgybos ombudsmenų, partnerystės, tautinių mažumų, vardų ir pavardžių įstatymai, taip pat konstitucinis Referendumo įstatymas.

Rugsėjo 1 dieną pasirašėme susitarimą dėl švietimo politikos. Jo nuostatos atsispindės jau kitų metų valstybės biudžete ir tai tik pradžia. Seimo rudens sesijoje svarstysime ir keliolika Prezidento, atskirų Seimo narių ir Vyriausybės teisėkūros iniciatyvų, kurios, tikiu, taps pirmaisiais žingsniais įgyvendinant pasirašytą susitarimą.

Rudens sesijoje numatyta priimti keliolika ekonomikos plėtros, energetikos, inovacijų ir verslo skatinimo srities įstatymų pataisų, didinančių viešojo sektoriaus skaidrumą ir gerinančių verslo aplinką.

Laukia ir svarbių aplinkosaugos projektų, kurie padės efektyviai stiprinti gamtos išteklių apsaugą, tvarkyti atliekas, atsižvelgti į klimato kaitą. Čia svarbu pasakyti, kad, įvertindami žaliojo kurso teikiamas galimybes, jas įgyvendindami, turime realią galimybę atsidurti tarp pažangiausių Europos Sąjungos valstybių.

Prie kitų šios sesijos prioritetų išskirčiau perteklinių bausmių, draudimų ir apribojimų naikinimo iniciatyvas, valstybės tarnybos ir teismų reformas bei įstatymines iniciatyvas vietos savivaldos nepriklausomumui ir savarankiškumui stiprinti.

Čia pristačiau, mano galva, esminius dalykus, kurie charakterizuoja strategines kryptis – jomis judėsime šios sesijos metu. Netrukus pristatysiu ir taktinius žingsnius – esminius, konkrečius rudens sesijos projektus.

Nepaisant vidinių bei išorinių grėsmių, su kuriomis kasdien susiduriame, tikiu, kad rudens sesijoje priimti sprendimai bus tvirtas Lietuvos žingsnis į priekį. Mūsų pareiga, nepaisant ideologinių skirtumų ar politinių peripetijų, padėti Lietuvai, valstybei ir jos žmonėms tapti dar stipresniems, suteikti realių galimybių kiekvienam kurti savo gerovę. Dėkoju už dėmesį. (*Plojimai*)

Dėkoju, ir tradiciškai Seimo sesijos pradžios proga Seimą sveikina Lietuvos Respublikos Prezidentas G. Nausėda. Jo sveikinimą dabar perskaitysiu.

„Gerbiami Seimo nariai, sveikinu jus, susirinkusius į Seimo rudens sesiją. Lietuvos valstybė išgyvena sudėtingą laikotarpį, esame lyg nesibaigiančioje kryžkelėje, kai, atrodo, kaskart žengę žingsnį, privalome rinktis. Visuomenės sveikata arba konstitucinių žmogaus teisių į sveikatos, švietimo, socialinės globos paslaugas užtikrinimas, valstybės sienų apsauga arba nelegaliai į mūsų šalį patekti bandančių žmonių teisė į teisingumą, šimtmečiais puoselėtos tradicinės šeimos verty-

bės arba įteisintas gyvenimas kartu, nepaisant lyties. Šie pasirinkimai, ypač kai jie svarstomi pasubomis, girdint tik savo argumentus, kelia priešpriešą visuomenėje, o jos emocijos išsilieja pykčio ir protestų bangomis. Bet ar iš tiesų privalome rinktis tik arba–arba, priešpriešinti kovą su pandemija, žmogaus teisėmis, nelegalių sienos kirtimą, teisę į teisingumą, šeimą, galimybę išspręsti kasdienes problemas gyvenant kartu? Ar tikrai privalome gyventi dvimatėje erdvėje, kur yra tik jie ir mes, kur kas ne su mumis, tas prieš mus? Seimui, kaip Tautos atstovybei, šiandien tenka ypač svarbi užduotis neleisti šioms priešpriešoms toliau gilėti ir nepailstant siekti dialogo, kuris padėtų rasti teisingiausius sprendimus – stiprinančius, o ne silpninančius Lietuvos valstybę. Jėgą, bizūną ar įstatymų buldozerį privalo pakeisti argumentuota diskusija. Kiekvienas mūsų turime savo požiūrį į vertybes, tačiau stenkimės girdėti ir kitus. Tai ilgesnis, daugiau pastangų reikalaujantis kelias, tačiau aš tikiu, kad tik jis gali tiltu sujungti priešingas pozicijas. Buvau, esu ir būsiu su tais, kurie eina šiuo dialogo keliu.

Šioje sesijoje sprendžiant neatidėliotinus Lietuvai klausimus ypač svarbu nepamiršti ilgalaikės valstybės raidos perspektyvos – mokesčių, sveikatos sistemos reformos, merų rinkimų tvarka, Referendumo įstatymas, švietimo susitarimo įgyvendinimas, krašto apsaugos biudžeto didinimas laikantis nacionaliniame susitarime nubrėžtų gairių – tai tik keletas sutarimo reikalaujančių iššūkių. Tai, kaip juos įveiksime, turės ilgalaikį poveikį mūsų valstybei. Pandemijos smūgį atlaikiusi Lietuvos ekonomika kartu su daugeliu pasaulio valstybių vis stipriau įsisuka į infliacijos spiralę, todėl šiandien ypač svarbu įstatymų iniciatyvomis užtikrinti maksimalų saugumą mažiausias pajamas gaunantiems šalies gyventojams. Tikiu, kad gerovės Lietuvos, stiprios, teisingos, žalios ir inovatyvios Europos Sąjungos valstybės, vizija gali suvienyti mus visus.

Šioje Seimo rudens sesijoje siūlysiu svarstyti ir priimti įstatymus, kuriais numatomi reikšmingi sisteminiai pokyčiai viešųjų pirkimų ir teismų veiklos srityse, papildomos socialinės atskirties mažinimo priemonės ir su aplinkos apsauga, poveikio aplinkai vertinimu susijusios priemonės. Taip pat mokslo ir studijų srities pokyčiai, kurie sudarys geresnes perėjimo tarp švietimo grandžių ir mokymosi visą gyvenimą sąlygas.

Visi kartu išgyvename iššūkių kupiną, tačiau ir didžiulių galimybių ilgalaikiai valstybės raidai suteikiantį metą. Nuo mūsų visų priklauso, kam ir kaip šį laiką išnaudosime. Linkiu visiems susitelkti į tai, kas yra visų svarbiausia – Lietuvos valstybės stiprinimą. Gitanas Nausėda, Lietuvos Respublikos Prezidentas.“ (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū. Dar prašau Seimo Pirmininkės truputį luktelti tribūnoje, nes turime nemažai Seimo narių, kurie minėjo jubiliejus tuo laikotarpiu, kai neturėjome eilinių Seimo sesijų, tai yra nuo liepos 1 dienos iki dabar. Pirmasis tame sąraše yra A. Matulas. Liepos 1 diena galbūt senokai, jis jau ir pamiršo, bet sveikiname, kad ir pavėluotai. (*Plojimai*) Ž. Pavilionis minėjo 50 metų jubiliejų liepos 22 dieną. (*Plojimai*) Toliau. K. Starkevičius liepos 23 dieną minėjo pusiau apvalų jubiliejų. (*Plojimai*) G. Skaistė minėjo jaunatvišką jubiliejų rugpjūčio 4 dieną. Jeigu yra ministrė. Nėra. Toliau. A. Veryga minėjo pusiau apvalų jubiliejų rugpjūčio 8 dieną. (*Plojimai*) Tokį pat jubiliejų minėjo ir V. Kernagis rugpjūčio 20 dieną. (*Plojimai*) Ir pagaliau B. Matelis rugsėjo 3 dieną minėjo 60 metų jubiliejų. (*Plojimai*) Sveikiname.

Toliau pirmininkauti grįžta Seimo Pirmininkė, o aš dar pakeliui paminėsiu, kad laikotarpiu tarp sesijų yra patobulinta Seimo tribūna. Esame nevienodo ūgio, todėl tribūna yra parengta prie to prisitaikyti. Po stalviršiu dešinėje pusėje rasite mygtuką, kuris kelia į viršų arba nuleidžia žemyn. Prašom naudotis, kad kadre kuo geriau atrodytumėte.

10.17 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. rugsėjo 10 d. (penktadienio) posėdžio darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Gerbiami kolegos, grįžtame prie darbotvarkės.

Darbotvarkės 1-2 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas.

Matau, prie šoninio mikrofono R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Labas rytas. Norėčiau pasveikinti visus kolegas su naujo sezono pradžia ir norėčiau paprašyti. Vis dėlto nejaukiai čia mes, dalis Seimo narių, jaučiamės, kai stovi

militaristinė technika Seimo kieme. 30 metų nieko panašaus Lietuvoje nebuvo. Vis dėlto turime gerbti visą tautą ir žmones. Negalime tik save saugoti – mes turime saugoti visą tautą. Tiesiog būtų Valstiečių ir žaliųjų sąjungos prašymas tą techniką patraukti. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Manau, kad gal ne politikų sprendimu reikėtų daryti įtaką pareigūnų veiksams. Jie geriau įvertina saugumo situaciją, kokia yra šiandieną.

Darbotvarkės tvirtinimas. Pirmoji pastaba, prašymas. Aš norėčiau kolegų paprašyti išbraukti iš darbotvarkės 1-6 klausimą – Darbo kodekso 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-755. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Kitų pasiūlymų nematau. Ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.19 val.

Informaciniai pranešimai

R. Baškienė. Prašau.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji Pirmininke, mielieji kolegos, noriu, vadovaudamasi Statutu, pranešti apie išstojimą iš frakcijos: „Pranešame, kad mes, šį pareiškimą pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, išstojame iš Valstiečių ir žaliųjų sąjungos. Seimo nariai: S. Skvernelis, A. Stončaitis, R. Baškienė, L. Mogenienė, L. Nagienė, L. Savickas, L. Kukuraitis, T. Tomilinas, R. Miliūtė ir Z. Streikus.“

Antrasis pareiškimas dėl frakcijos įkūrimo: „Pranešame, kad mes, šį pareiškimą pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Seime įkūrėme Demokratų frakciją „Vardan Lietuvos“. Ją sudaro 13 Seimo narių: S. Skvernelis, L. Savickas, T. Tomilinas, V. Bakas, A. Butkevičius, D. Griškevičius, R. Miliūtė, L. Nagienė, R. Baškienė, L. Mogenienė, A. Stončaitis, L. Kukuraitis, Z. Streikus (ir, aišku, sąrašas nebaigtinis). Frakcijos seniūnu išrinktas S. Skvernelis, frakcijos seniūno pavaduotojais – R. Baškienė ir L. Kukuraitis. Į Seimo seniūnų sueigą skiriame S. Skvernelį.“ (*Plojimai*) Dėkoju.

Leiskite perskaityti dar vieną pareiškimą, politinę deklaraciją dėl frakcijos „Vardan Lietuvos“: „Pranešame, kad mes, žemiau pasirašę (tie 13 Seimo narių, kuriuos ką tik išvardinau), vadovaudamiesi Seimo statuto 41 straipsniu skelbiame Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ deklaraciją dėl darbo opozicijoje.

Matome supriešintą ir suskaldytą Lietuvą, nuo to kenčia ir išgyvena Lietuvos žmonės. Mes norime darnios, ekonomiškai kylančios Lietuvos ir laimingų joje gyvenančių žmonių. Naujos frakcijos įkūrimą siejame su demokratijos užtikrinimu, su gebėjimu gerbti ir girdėti vieniems kitus, taip pat ir visos Lietuvos žmones. Užtikrindami dialogo ir darnos kultūrą, priimdami svarbius sprendimus, bendradarbiausime ir sieksime sutarimo su savivalda, visuomeninėmis organizacijomis ir bendruomenėmis.

Mes neieškome priešų tarp politinių oponentų, bet pasitelksime derybinius įgūdžius ir spręsimė visuomenėje kylančius konfliktus. Jaučiame pareigą ir atsakomybę dirbti vardan mūsų Lietuvos žmonių, o ne siekti individualių tikslų ar ambicijų, vedančių prie konfliktų ir politinių kovų.

Negalime ignoruoti, kad šiuo metu politinės kovos ir konfliktai tik skatina ir augina nelygybę ir priešišumą. Esame pasirengę būti konstruktyvi opozicija, sieksime, kad mūsų pradėti darbai XVII Vyriausybėje ir praėjusios kadencijos Seime socialinėje, ekonominėje, visuomenės saugumo ir kitose srityse, nešę naudą žmonėms, būtų tęsiami, o mūsų sprendimai priimami atliepiant visuomenės ir valstybės interesus.

Taip pat inicijuosime naujas idėjas, kad Lietuva galėtų įveikti kylančius iššūkius, ir kviesime visuomenę aktyviai teikti pasiūlymus jiems rūpimais klausimais. Dirbdami nuoširdžiai ir skaidriai sieksime, kad Lietuvos žmonės, matydami dėl jų daromus darbus, labiau pasitikėtų Seimu, vadinasi, mumis visais.“

Pasirašo S. Skvernelis, L. Savickas, T. Tomilinas, V. Bakas, A. Butkevičius, D. Griškevičius, R. Miliūtė, L. Nagienė, R. Baškienė, L. Mogenienė, A. Stončaitis, L. Kukuraitis ir Z. Streikus. Ačiū, mielieji kolegos. Dirbsime kartu. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama Rima, už jūsų paskelbimą. Linkiu sėkmės naujai susikūrusiai opozicinei frakcijai, efektyvaus ir konstruktyvaus darbo bei sveikinu naujai išrinktą seniūną S. Skvernelį.

Taip pat turiu perskaityti pareiškimą, gautą Lietuvos regionų frakcijos vardu, dėl naujojo seniūno, teisingiau, seniūnės išrinkimo. Ja tapo Seimo narė R. Tamašunienė. Sveikiname gerbiamą Ritą. (*Plojimai*) Dėkoju.

Taip pat turėčiau informuoti Seimą dėl naujos sudėties balsų skaičiavimo grupės, tai yra V. Giraitytė iš Darbo partijos frakcijos, P. Gražulis – Lietuvos regionų frakcija, E. Jovaiša – LVŽS frakcija, S. Jovaiša – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija, S. Lengvinienė – Laisvės frakcija, G. Paluckas – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija ir R. Vaitkus – Liberalų sąjūdžio frakcija. Ar galime patvirtinti bendru sutarimu? Galime. Ačiū.

Dėl vedimo tvarkos norėtų kalbėti gerbiamas kolega, per šoninį mikrofoną.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, prasidėjo rudens-žiemos mūsų sesija ir Seimo Pirmininkė pirmą posėdį pažeidžia Statutą. Kolegos, žiūrėkite, gerbiamas sekretoriau, jūs turėjote Seimo Pirmininkei aiškiai pasakyti, kad jeigu Seimo nariams taikomos vienodos teisės, vadinasi, turi būti suteikiamos ir vienodos teisės visoms frakcijoms. Aš jums skaitau Seimo statuto 39 straipsnio 2 dalį. Jeigu Seimo narių kuriama frakcija atitinka šio Statuto reikalavimus, Seimo Pirmininkas privalo ne vėliau kaip per savaitę Seimo posėdyje paskelbti dėl šios frakcijos įkūrimo. 3 dalis apie pavadinimą ir visa kita. Tokiu atveju turi suteikti R. Tamašunienei žodį, kad galėtų kalbėti. Ar čia prieš tai buvo Seimo narių paranešimai, ar čia yra frakcijos paskelbimas? Jūs, kaip posėdžio pirmininkė ir vadovaujanti Seimui, jūs turėjote paskelbti. Galų gale pradėkite nors vieną dieną laikytis Statuto. (*Balsai salėje, plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, praktika, kad naujai sukurtas frakcijas paskelbia... (*Balsas salėje: „Nėra!“*) Yra. Gerbiamas Remigijau, vien dėl to, kad mes šauksime ir žiūrėsime, kas garsiau šaukia, mūsų darbas nebus geresnis. Jūs puikiai tai žinote. Gerbiama R. Tamašunienė išrinkta seniūne, apie tai Seimą aš informavau.

10.27 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teises ekstremalios situacijos atveju patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-788 (pateikimas)

Toliau siūlau eiti pagal darbotvarkę. Pirmasis darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teises ekstremalios situacijos atveju patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-788. Į tribūną kviečiu pranešėją D. Kuliešių. Taip pat gerbiamus Seimo narius informuoju, jog po pateikimo mes turėsime apsispręsti balsuodami dėl šio pirmojo projekto, kadangi prašoma ypatingos skubos tvarkos. Mums reikės balsuoti po pateikimo. Informuoju Seimą, kad po šito pateikimo mes balsuosime. Prašom.

D. KULIEŠIUS. Laba diena, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, esu įgaliotas pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidento dekretą dėl teisių kariams suteikimo ekstremaliosios situacijos atveju. Dekretas yra šių metų rugpjūčio 13 dienos Nr. 1K-711.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 77 straipsniu, Lietuvos Respublikos karinės jėgos naudojimo statuto 13 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 12 d. nutarimu Nr. 648 dėl teisių kariams suteikimo ekstremalios situacijos atveju, nusprendžiu: trims mėnesiams nuo šio dekreto priėmimo suteikti kariams, vykdančioms užduotis kariniuose vienetuose, kurie ekstremaliosios situacijos dėl masinio migrantų antplūdžio metu padeda Valsybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ir Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos pajėgoms vykdyti jų funkcijas, likviduojant šią ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius Lietuvos Respublikos pasienio ruože, ir asmenų, neteisėtai kirtusių Lietuvos Respublikos sieną su Baltarusijos Respublika laikino sulaikymo ir (arba) apgyvendinimo vietose, šias teises.

Pirma. Duoti privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniais.

Antra. Persekioti ir sulaikyti asmenis, nevykdančius karių privalomų nurodymų arba įtariamus padarius ar darančius nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą.

Trečia. Laikina apriboti galimybę patekti į tam tikrą teritoriją ar patalpą, sustabdyti joje vykdomus darbus. Tam tikroje teritorijoje apriboti ar uždrausti transporto priemonių eismą.

Tikrinti asmenų, transporto priemonių, ginklų ir kitų daiktų dokumentus. Čia buvo ketvirtoji teisė.

Penkta. Atlikti asmens apžiūrą ir jo turimų daiktų patikrinimą.

Šeštoji teisė – sustabdyti, tikrinti ir apžiūrėti transporto priemones, jose esančius krovinius ir daiktus, taip pat asmenis ir jų bagažą.

Septintoji (paskutinė) – panaudoti specialiąsias priemones.

Teikiu Lietuvos Respublikos Seimui šį dekretą tvirtinti artimiausiame Lietuvos Respublikos Seimo posėdyje.

Gerbiamieji Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretas dėl teisių kariams suteikimo ekstremalios situacijos atveju yra įsigaliojęs nuo jo priėmimo dienos, nuo rugpjūčio 13 dienos, ir pagal Lietuvos Respublikos Seimo šių metų rugpjūčio 10 dieną priimtas Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo bei Karinės jėgos naudojimo statuto pataisas, kuriomis būtent ekstremalių situacijų metu, kai reikalinga sumažinti kylančius saugumo pavojus ir padėti Vidaus reikalų ministerijos institucijoms tvarkytis su ekstremaliosios situacijos pasekmėmis, yra suteiktos įstatyminės teisės būtent kariams jiems nepavaldiems asmenims duoti privalomus nurodymus. Kad šios teisės būtų realizuotos, Lietuvos Respublikos Prezidentas rugpjūčio 13 dieną priėmė dekretą, vadovaudamasis minėtų teisės aktų pakeitimais ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kreipimusi, nutarimu, kuriame konkrečiai mano išvardintos teisės ir buvo nurodytos.

Pats dekretas yra apibrėžtas laiku – būtent trys mėnesiai nuo jo priėmimo dienos, jis yra apibrėžtas konkrečia teritorija, tai yra būtent ne visiems Lietuvos kariams suteikiamos šios teisės. Šios teisės yra suteikiamos kariams, kurie tiesiogiai yra išitraukę į pagalbą Lietuvos Respublikos pasienio ir viešojo saugumo tarnyboms ir dirba pasienyje Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Baltarusijos Respublikos sienos, taip pat padeda saugoti infrastruktūrą, kur yra apgyvendinti migrantai.

Dekretas yra apibrėžtas konkrečiomis teisėmis. Dėl dekreto yra gautos Teisės departamento, Teisingumo ministerijos išvados. Pastabų ir siūlymų nėra. Prašyčiau gerbiamų Seimo narių priimti teikimą jį svarstyti. Ačiū. Jei turite klausimų, atsakysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam pranešėjui. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas patarėjau, ačiū už pristatymą. Iš tiesų projektas yra reikalingas, bet mano klausimas būtų toks: kaip jūs vertinate dabartinę situaciją, kai visu sienos perimetru užkardose, kur šiaip turėtų dirbti pareigūnai, apgyvendinti migrantai? Pareigūnai negali atlikti savo darbo. Keliose vietose Lietuvoje išbarstytos migrantų, sakysime, stovyklos. Aš turiu mintyje, kai yra toks išsibastymas, atitinkamai tampa labai sudėtinga valdyti riziką. Taip, sutikite. Ir čia mes tada pasitelkiame kariuomenę.

Ar vis dėlto nereikėtų Ekstremalių situacijų valdymo grupei solidaus Prezidento patarimo, kad pagaliau būtų mastoma strategiškai, kai delsiama iškelti migrantus iš užkardų, kai įvairiuose miestuose steigiamos stovyklos? Galbūt reikėtų koncentruoti ir tada nereikės be reikalo telktis kariuomenės?

D. KULIEŠIUS. Ačiū už klausimą. Sutinku, kad prasidėjus ekstremaliai situacijai dėl migrantų buvo įtampa ir turėjome būtent tokių jūsų įvardintų problemų. Žiūrėdami iš šios dienos taško ir žiūrėdami į priekį tikrai matome, kad situacija yra valdoma – yra sprendimų, kurie artimiausiu metu, tikiu, visą šią įtampą panaikins. Aš turiu mintyje, kad yra kuriama ir jau sukurta infrastruktūra, į kurią yra perkeliama iš pasienio tarnybų patalpų migrantai. Taip pat yra įsteigtas toks 24/7 režimu veikiantis operacijų štabas, valdantis informaciją ir taktiniu lygiu padedantis priimti čia ir dabar reikalingus sprendimus. Manysčiau, žiūrint į priekį, būtent šitų klausimų sprendimai yra priimti, dabar yra vykdomas jų įgyvendinimas ir tas įgyvendinimas bus, tikėkimės, kaip ir pažadėta, rugsėjo mėnesio laikotarpiu.

PIRMININKĖ. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų žiūrint į šiandieninę situaciją, kai valdantieji mėgsta demonstruoti savo galią, galią panaudoti prieš tautą tiek pažeidžiant konstitucines teises, tiek kitas teises, matant Seimo kiemą, kai ten stovi karinė technika, kurią galima šiaudien panaudoti prieš žmones, kas prisiims atsakomybę, jeigu šis pakeitimas išsivers į kitą pusę, kai bus pažeidžiamos mūsų tautos ir žmonių konstitucinės teisės, turto neliečiamumas ir kiti dalykai? Ar Prezidentas prisiims atsakomybę, kas gali atsitikti ir išsiversti į blogąją pusę?

D. KULIEŠIUS. Ačiū už klausimą. Visų mūsų yra – ir tiesiogiai su migracijos ekstremalia situacija dirbančių institucijų, ir visų valstybės valdžios įstaigų – pareiga veikti taip, kad mes prevenciškai užkirstume kelią visoms galimoms blogiausiomis neigiamoms pasekmėms. Šiandien šiuo tikslu ir yra priimti ir įstatymų pakeitimai, ir priimti dekretai, kurie suteikia teisę kariams padėti Vidaus reikalų ministerijos įstaigoms vykdyti savo pareigas, savo funkcijas, susijusias su valstybės sienos apsauga, su migrantų apsauga ir su visuomenės apsauga. Aš tikiu, kad visi šitie sprendimai ir institucijos, dirbančios savo darbą, jį padarys gerai ir tokių scenarijų, apie kuriuos jūs kalbate, tiesiog nebus.

PIRMININKĖ. Klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų, kalbant apie šį konkretų projektą, iškyla keletas klausimų. Jeigu mes norime valdyti ekstremalias situacijas – ir šiuo atveju kalbame ne apie kažkokią kitą ekstremalią situaciją, bet apie krizę, susijusią su nelegaliais, kurie nori kirsti mūsų sieną ir kurie panaudojami tam tikros hibridinės atakos būdu, – tai kodėl tada tuose punktuose yra įvardyti tokie dalykai, kaip duoti privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims, kitoms organizacijoms ir jų padaliniams, kodėl yra kalbama, kad persekioti ir sulaikyti asmenis, bet ne užsienio šalių piliečius, kurie mėgina nelegaliai kirsti mūsų sieną? Iš tų punktų, kurie yra šiame projekte, susidaro įspūdis, kad jie yra skirti tiek Lietuvos, tiek užsienio šalių piliečiams. Kalbant apie šitą nelegalų krizę tai nėra visiškai adekvati ir teisinga priemonė. Tai vis dėlto kodėl pasirinkta tokia pataisa, kuri nėra tikslinama tam, kad kitokios ekstremalios situacijos metu visų tų dalykų nebūtų galima naudoti prieš mūsų valstybės žmones ir mūsų piliečius? Dėkui.

D. KULIEŠIUS. Ačiū už klausimą. Atsakymas iš tikrųjų labai paprastas, kadangi problema valdant ekstremalią situaciją yra ne vien tik neteisėtai sieną kertantys migrantai, bet taip pat ir tarptautinis didelis organizuotas nusikalstamumo tinklas, kuris veikia pasauliniu mastu tam, kad padėtų tiems migrantams nukeliauti į tas vietas, į kurias jie nori nukeliauti. Tai yra skirtingos Europos Sąjungos valstybės ir mes turime pradėtą ne vieną ikiteisminį tyrimą ir dešimtis sulaikytų Europos Sąjungoje gyvenančių asmenų, kurie atvyksta į Lietuvos pasienį tam, kad padėtų migrantams, neteisėtai kirtusiems sieną, toliau neteisėtai keliauti į Europos Sąjungą. Tai būtent pasienyje dirbantys pareigūnai ir jiems talkinantys kariai turi turėti teisę ne tik migrantų atžvilgiu, bet ir kitų asmenų atžvilgiu, ir todėl šiame dekrete ši teisė yra numatyta.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiamasis pranešėjau, leiskite pasidalinti įspūdžiais iš neeilinės sesijos metu vykusių protestų, bendravimo su protestuotojais. Būtent šie įstatymai ir šie nutarimai kėlė daugiausia aistrų. Man teko raminti žmones ir aiškinti, kad tikrai Seimas bus įtrauktas dėl karinės jėgos naudojimo sprendžiant migrantų krizę, ir nuolat atsakinėti į klausimą, ar tai nebus naudojama pandemijos klausimais. Jūs čia stovite būtent dėl to, kad Seime buvo priimta S. Skvernelio, J. Sabatausko ir, rodos, kitų Seimo narių pataisa, kad Seimas yra įtrauktas į šio dekreto legalizavimą, jeigu galima taip sakyti.

Mano klausimas toks. Ar jūs sutinkate eiti toliau ir kalbėti, gal jūs asmeniškai, nebūtinai Prezidentas, apie galimybių paso įteisinimą Seimo sprendimu?

D. KULIEŠIUS. Aš galiu pakomentuoti pagal galiojančius teisės aktus jūsų klausimą. Iš tikrųjų galiojantys teisės aktai numato, kad tarp Seimo sesijų esant būtent ekstremaliai situacijai yra gautas kreipimasis, dekretas Prezidento priimtas, įsigaliojo ir artimiausiame Seimo posėdyje Seimas jį tvirtina. Dekreto turinys yra labai aiškiai apibrėžtas: būtent ne tik kokias teises kariai gali naudoti, bet ir kokioje vietoje, kokioje teritorijoje. Būtent susipažinus, kaip aš ir minėjau pačioje

pradžioje, kad tai yra susiję su pasieniu, tai yra susiję su pagalba Vidaus reikalų ministerijos įstai-
goms tame pasienyje, tai akivaizdus atsakymas, kad tai yra ne pandemijos, ne Lietuvos žmonių
kontrolės kitais klausimais. Tai būtų toks mano atsakymas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Pocius.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū. Aš norėčiau paklausti, ar jūs nemanote, kad šiandien prieš pri-
imant šį įstatymą reikėtų priminti mūsų kolegoms, kad būtent šiandien prasidėjo Baltarusijos ir
Rusijos stambūs kariniai mokymai, jie yra mūsų kaimynystėje. Aš manau, kad Lietuvos kariuo-
menės buvimas... kartu su pasieniečiais ten vykdys užduotis ne tik dėl nelegalių migrantų, bet ir
dėl galimų kokių nors hibridinių atakų, tokių, kaip kažkada, mes žinome, Kryme buvo pasirodę
žalieji žmogeliukai ir taip toliau.

Šiuo atveju, aš manau, galbūt reikėtų taip pat šio tokio aiškumo ir kai kuriems mūsų ko-
legoms, kurie nelabai turi supratimą, kuo skiriasi militaristinė technika nuo policijos funkcijoms
skirtų technikų, paaiškinti apie funkcijas, kokios yra policininkų funkcijos, pasienio policijos fun-
kcijos ir kariuomenės. Aš manau, tada galbūt būtų daugiau aiškumo. Ačiū.

D. KULIEŠIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už komentarą. Aš tik galiu pasakyti, kad prita-
riu tam, ką jūs pasakėte. Iš tikrųjų šiuo metu yra tikrai daug įtampų ne vien tik dėl migracijos
ekstremalios situacijos, bet taip pat ir dėl jūsų paminėtų vykstančių strateginių plataus masto Ru-
sijos ir Baltarusijos karinių pratybų ir kitų hibridinių išpuolių. Visame šitame kontekste mūsų
institucijų bendradarbiavimas ir, svarbiausia, turimi įgaliojimai veikti esant bet kokio lygio pavo-
jui yra labai svarbūs.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas klausti, baigėsi. Dėl motyvų užsirašiusiųjų nėra.

Gerbiami kolegos, kviečiu grįžti į savo vietas. Turime po pateikimo apsispręsti dėl šio pro-
jekto, nes yra prašoma ypatingos skubos. Ar galima pritarti jam bendru sutarimu, kadangi prieš-
taraujančių ar prieš kalbančių nematau? (*Balsas salėje: „Balsuokime.“*) Norėtumėte balsuoti? Gerai.
Taigi kviečiu užimti savo vietas ir balsuojame po pateikimo dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos
Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teisės ekstremalios situacijos atveju patvirtini-
mo“. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 99, prieš – 2, susilaikė 12. Po pateikimo pritarta. Siūlau
klausimą svarstyti ypatingos skubos tvarka. Ar galime pritarti tam bendru sutarimu? Dėkoju, pri-
tarta bendru sutarimu. Komiteto, manau, galime neskirti, nes pastabų nėra gauta, yra gauta tik
viena redakcinio pobūdžio pastaba. Ar galime pritarti tam bendru sutarimu? Prieštaraujančių ne-
matau. Dėkoju. Taigi po trijų valandų grįšime prie šio klausimo svarstymo. Prašau per šoninį mi-
krofoną dėl vedimo tvarkos. Prašom.

L. JONAITIS (LSDPF). Labai atsiprašau, mano balsą įskaitykite už, ne tą mygtuką paspaudžiau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl protokolo įskaitysiu. Perduodu žodį pirmajam pavaduotojui
J. Razmai, jis toliau pirmininkaus posėdžiui. Prašau.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Žodis pranešimui pristatyti Seimo sesijos darbų progra-
mą suteikiamas Seimo Pirmininkei V. Čmilytė-Nielsen.

10.46 val.

**Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos
patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-810(2) (pateikimas)**

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiami kolegos, į šios sesijos darbų programą įtraukėme 430 įstaty-
mų projektų. Kaip įprasta, Seimo sesijos darbų programoje didžiausią dalį sudaro Lietuvos Res-
publikos Vyriausybės teikiami projektai. Vyriausybė siūlo Seimui svarstyti 127 teisės aktų projek-
tų paketus. Prezidentas siūlo svarstyti aštuonis įstatymų paketus. Taip pat siūlymų dėl Seimo ru-
dens sesijos darbų programos pateikė visi Seimo komitetai ir frakcijos. Keturi komitetai numato
pateikti pranešimus svarbiausiais valstybės ir visuomenės gyvenimo klausimais.

Apžvelgdama teisėkūros iniciatyvas detaliau, norėčiau pradėti nuo svarbiausio šios sesijos
uždavinio – apsvaistinti ir priimti 2022 metų valstybės ir savivaldybių, Valstybinio socialinio drau-

dimo fondo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetus. Esminiai tikslai yra sparčiau mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, užtikrinti nacionalinį saugumą, skatinti pažangias investicijas ir verslo plėtrą, efektyviai valdyti COVID-19 pandemiją, vykdyti skaidrią ir atsakingą viešųjų finansų politiką.

Su biudžeto patvirtinimu siejasi ir daugelis Prezidento, Vyriausybės bei Seimo narių pateiktų arba planuojamų pateikti Pelnų, Gyventojų pajamų, Žemės, Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymų pakeitimų, kuriais siūloma didinti neapmokestinamųjų pajamų dydį, atsisakyti neefektyvių lengvatų ir specialių apmokestinimo sąlygų, pasinaudoti Europos Sąjungos suteikta galimybe tam tikrų prekių tiekimo ir paslaugų teikimo laikinai neapmokestinti PVM reaguojant į COVID-19 pandemiją.

Taip pat rudens sesijos darbotvarkėje yra Konstitucijos pakeitimo projektų: pasiūlymas iki 21 metų mažinti Seimo nariams taikomą amžiaus cenzą, projektas, įgyvendinantis Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą vadinamojoje R. Pakso byloje, ir neabejotinai viena svarbiausių Konstitucijos pataisų, leidžianti išsaugoti tiesioginius merų rinkimus.

Sesijos darbotvarkėje daug dėmesio skirta socialinei sričiai. Siūlomi projektai, numatantys kasmet sistemingai didinti mažiausiai uždirbančių darbuotojų darbo užmokestį, globos išmokas ir valstybės paramą jaunoms šeimoms būstui įsigyti, numatantys lankstesnių darbo sąlygų būtinybes ir palankesnes sąlygas vaikus auginantiems tėvams. Numatoma keisti socialinio draudimo pensijų indeksavimo bei vienišo asmens išmokos indeksavimo tvarką, sparčiau kelti socialinio draudimo pensijas.

Numatomi esminiai sveikatos apsaugos pokyčiai. Planuojama teikti įstatymų pakeitimo projektus, kuriais nustatomi asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų išdėstymo ir teikiamų paslaugų organizavimo bei tarpusavio bendradarbiavimo teikiant šias paslaugas principai ir kriterijai.

Seimo rudens sesijoje svarstysime ir keliolika Prezidento, Vyriausybės ir Seimų narių pateiktų teisėkūros iniciatyvų, kuriomis bus pradėtas įgyvendinti rugsėjo 1 dieną pasirašytas Nacionalinis švietimo susitarimas. Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimais bus siekiama sukurti teisinę prielaidą pokyčiams, kurie skatintų mokslo ir studijų pažangą, studijų kokybę, šalintų priėmimo į aukštąsias mokyklas sąlygų disproporcijas, suvienodintų reikalavimus stojantiems į valstybės finansuojamas vietas.

Šioje sesijoje numatyta priimti keliolika ekonomikos plėtros, energetikos, inovacijų ir verslo skatinimo srities įstatymų. Tai yra Elektroninių ryšių, Branduolinės energijos, Transporto veiklos pagrindų, Viešųjų pirkimų įstatymai. Jų tikslas tobulinti energetikos sektoriaus veiklą, teisiškai reglamentuoti valstybės valdomų susisiekimo sektoriaus įmonių pertvarką, efektyviau teisiškai reguliuoti elektroninių ryšių rinką, didinti viešojo sektoriaus skaidrumą, gerinti verslo aplinką. Bus siūlomas naujos redakcijos Technologijų ir inovacijų įstatymo projektas, kuriuo numatoma sudaryti sąlygas kurti nuoseklią inovacinės veiklos skatinimo sistemą, užtikrinti efektyvią inovacijų ekosistemos plėtrą. Taip pat numatoma tobulinti kompleksinius pirkimus ir koncesijas reguliuojančius įstatymus, siekiant viešųjų pirkimų procesą padaryti skaidresnį ir veiksmingesnį. Planuojama svarstyti Žemės ir Žuvininkystės įstatymų pakeitimo projektus, kuriais siekiama nustatyti aiškią ir skaidrią statybų tvarką nuomojamoje valstybinėje žemėje, tobulinti pienininkystės ir žuvininkystės sektorių reglamentavimą.

Iš svarbiausių aplinkos apsaugos teisėkūros iniciatyvų galėtume išskirti Aplinkos apsaugos valstybės kontrolės įstatymo pakeitimą, kuriuo siekiama efektyvinti neetatinių aplinkos apsaugos inspektorių pagalbą pareigūnams, stiprinti gamtos išteklių apsaugą. Taip pat bus svarstomos iniciatyvos, numatančios klimato kaitos programos lėšų skirstymo tobulinimą bei užtikrinančios kokybiškas ir prieinamas viešąsias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas.

Tarp kitų šios sesijos prioritetinių konkrečių įstatymų projektų išskirčiau perteklinių bausmių, draudimo ir apribojimų naikinimo iniciatyvas, valstybės tarnybos ir teismų reformas, bausmių vykdymo sistemos institucinę pertvarką, diplomatinės tarnybos stiprinimą bei įstatymines iniciatyvas vietos savivaldos nepriklausomumui ir savarankiškumui stiprinti.

Planuojama svarstyti ir nemažai strateginių valstybės vystymosi įvairiose srityse dokumentų, patvirtinti Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategiją, Lietuvos kultūros politikos gairių įgyvendinimo prioritetų aprašą, atnaujinti Nacionalinio saugumo strategiją.

Pristačiau ir apžvelgiau tik dalį iniciatyvų, kurios, mano manymu, yra ypač svarbios. Žinoma, jų yra kur kas daugiau. Kviesčiau, jas įgyvendinant, artimiausiais mėnesiais kuo konstruktyviau dirbti ir linkiu efektyvaus ir sutelkto darbo mums visiems. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar turbūt tradiciškai Vyriausybės sesijos darbų programos teikimus norės paryškinti Ministrė Pirmininkė. Ministrės Pirmininkės nematau salėje. Tokiu atveju mes sukeisime vietomis. Dabar yra galimybė pasisakyti frakcijų atstovams, pristatyti savo teikimų dalis. Žiūrime, kas iš frakcijos vadovų šiuo metu salėje. E. Gentvilas. Ar būtų pasirengęs? Kviesčiau tada į tribūną.

E. GENTVILAS (LSF). Atsiprašau, nebuvo taip pasirengęs, tačiau kadangi teko daug kalbėti ir diskutuoti dėl sesijos darbų programos, tai iš atminties, nors lapo po ranka dabar neturiu. Liberalų sąjūdžio frakcijos nariai, o kartu ir Seimo Pirmininkė, yra tie, kurie teikia būtent Konstitucijos pataisymus, kuriuos minėjo Seimo Pirmininkė. Visi trys Konstitucijos pataisymai, manau, yra šios Seimo rudens sesijos labai svarbūs, sutarimo reikalaujantys dalykai, kai žinome, kad reikia 93 balsų per du balsavimus.

Liberalų sąjūdžio frakcija taip pat teikia vadinamąjį šeimų gyvenimą reglamentuojančių įstatymų paketą, pradedant nuo vaikų namų darželių, arba vaikų darželių namuose, įtvirtinimo ir baigiant kitais dalykais. Mes vakar girdėjome, kad ir Socialdemokratų frakcija panašų išsivaizdavimą apie šeimų paketą planuoja teikti, tad tikrai turėtume siekti kartu jungti pastangas ir žiūrėti, kaip gauti tuos dalykus.

Kolega R. Vaitkus teikė daug aplinkosaugos sistemos įstatymų projektų, reglamentuojančių tiek aplinkosaugos dalykus, tiek statybos dalykus.

Pagalbinio apvaisinimo įstatymas. Jis šioje Seimo kadencijoje dar nebuvo pateiktas, mes manome, kad jį reikia pateikti bent daline apimtimi, kalbant apie amžiną lytinių ląstelių šaldymo reikalavimą, kuris yra įtvirtintas dabar galiojančiame įstatyme. Kita vertus, tai galėtų būti irgi viena iš šeimų paketo įstatymų sudėtinių dalių. Manau, nevardinsiu visų mūsų frakcijos teikiamų projektų, tiesiog paprašysiu ir iš savo pusės pažadėsiu: kaip mes įsiklausysime ir išsižiūrėsime į opozicinių frakcijų teikiamus projektus, taip prašome atidžiai išsižiūrėti į mūsų ar kitų valdančiųjų frakcijų teikiamus projektus. Nėra jie stipriai ideologizuoti ar vertybiniai ir daugeliu požiūrių diskutuodami mes tikrai galėtume rasti sutarimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar žodis suteikiamas Ministrėi Pirmininkei I. Šimonytei.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Vyriausybė Seimui į rudens sesijos darbų programą pasiūlė įtraukti svarstyti ir priimti iš viso 127 įstatymų projektų paketus. Iš jų apie 40 % jau yra pateikti Seimui svarstyti, kai kurie perėję pateikimo stadiją, kai kurie įregistruoti, bet dar nebuvo pateikti, bet bus pateikti artimiausiu metu. Likę šiuo metu yra rengiami ir derinami su suinteresuotomis institucijomis. Dėsime pastangas, kad iki šiol neregistruotų įstatymų projektai Seimą pasiektų kaip įmanoma greičiau, kad liktų pakankamai laiko sesijos metu juos apsvastyti ir priimti.

Žinoma, kaip ir kasmet Vyriausybė rudens sesijoje teiks visą biudžetų paketą – tiek Valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą, tiek ir Valstybinio socialinio draudimo fondo, ir Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetų projektus, kuriais būtų pateikti Vyriausybės siūlymai ir matymas, kaip finansai paremtų Vyriausybės programos įgyvendinimą ateinančiais 2022 metais.

Iš Seimui siūlomų svarstyti sesijoje projektų 84, tai yra absoliučiai didžioji dalis, yra susiję su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu. Jie būtini, kad būtų įgyvendinta tai, ką Seimas pavedė Vyriausybei padaryti, patvirtindamas jos ketverių metų veiklos programą. 39 siūlomi svarstyti ir priimti įstatymų projektai yra susiję su Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų įgyvendinimu. Net 15 iš jų yra susiję su pradėtomis Europos Sąjungos teisės aktų pažeidimo procedūro-

mis, todėl būtų svarbu, kad Seimas galėtų apsvarstyti ir priimti šiuos įstatymus greičiau, kad būtų išvengta finansinių sankcijų.

Taip pat septyni įstatymų projektai yra susiję su Konstitucinio Teismo nutarimų, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir kitų kompetentingų institucijų, tokių kaip Valstybės kontrolė, rekomendacijų įgyvendinimu. Iš jų turbūt paminėčiau ir Referendumo įstatymą.

Iš temiška Vyriausybei svarbiausių įstatymų projektų norėčiau paminėti inovacijų reformą įgyvendinančius įstatymų projektus, jų dalį rengia Ekonomikos ir inovacijų ministerija, o kitą dalį – Švietimo ir mokslo ministerija, kad būtų labai aiškiai sudėliotos ir atskirtos institucijų, kurios veikia mokslo tyrimų ir inovacijų srityje, funkcijos ir atsakomybė, taip pat būtų pasiektas geriausias bendradarbiavimas su verslu skatinant inovacijas versle, privačiame sektoriuje ir atitinkamai kuriant didžiausią pridėtinę vertę, o tai yra viena iš pagrindinių Vyriausybės programos nuostatų. Tuo tarpu Mokslo agentūros uždavinys būtų stiprinti mokslo pasiekimus ir didinti mūsų mokslo tarptautiškumą. Taip pat Seimui jau yra pateikti priėmimo į valstybės finansuojamas vietas aukštosiose mokyklose tvarkos pakeitimai, kurie yra susiję ir su Seime esančių politinių partijų pasirašytu susitarimu dėl švietimo, kartu bus teikiami Profesinio mokymo įstatymo pakeitimai, kuriais bus siūloma priėmimo tvarką į profesines mokyklas nustatyti atsižvelgiant į darbdavių darbo rinkos regionų fiksuojamą ar planuojamą paklausą ir pasiūlą. Svarbūs projektai, kurie yra susiję su socialinės atskirties mažinimu, bus pateikti kaip Socialinio draudimo fondo biudžeto ir valstybės bei savivaldybių biudžetų sudedamoji dalis, tai yra tiek ir pensijų indeksavimo tam tikri pakeitimai, kurie leistų sparčiau spręsti mažiausių pensijų ir pensininkų skurdo problemas, tiek ir vienišo asmens išmokos mokėjimo tvarkos tam tikri patikslinimai. Vyriausybė taip pat mano, kad labai svarbus klausimas, kuris labai aiškiai išryškėjo ir per šią situaciją, per šį pusmetį, per tas dvi krizes, kurias turime, – valstybės tarnybos kompetencijų, ypač vadovų lygmens, ir tinkamų žmonių buvimo vadovų korpuse svarba. Todėl bus teikiami Valstybės tarnybos reguliavimo pakeitimai, kurie leistų lanksčiau pasitelkti reikiamas kompetencijas ir įgūdžius turinčius darbuotojus ir atitinkamai pagrįsčiau reikalauti iš valstybės institucijų ar valstybinio sektoriaus, jog būtų laiku įgyvendinti jam patikėti uždaviniai. Tai tokie yra Vyriausybės pasiūlymai dėl Seimo sesijos darbų programos ir vėliau galėčiau atsakyti į klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau tęsime frakcijų atstovų pasisakymus. Jeigu pageidauja, kviečiu Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos seniūnę A. Norkienę.

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Gera diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, Seimo Pirmininke, premjere, kolegos. Seimas savo rudens sesiją pasitinka ypač sudėtingu laiku, valstybę alina dvi nacionalinio lygmens ekstremalios situacijos, o ne visada išmintingai pasirenkamos krizės valdymo priemonės tik dar labiau kursto Lietuvos žmonių nepasitenkinimą esama padėtimi. Tad Seimo rudens sesijai iššūkis yra dar ir dėl to, kad joje bus tvirtinamas valstybės biudžetas, jam reikia ypač didelio mūsų visų susitelkimo, nes patvirtintas valstybės biudžetas didele dalimi nulems tai, kokie bus artimiausių metų prioritetai ir darbai. Mūsų frakcija iš tikrųjų su nerimu stebi augantį visuomenės susiskaldymą. Valdžios nenoras arba kartais baimė kalbėtis su žmonėmis neša, sakyčiau, pražūtingus vaisius, kurie prasiveržia kartais netgi smurto protrūkiais. Tokiu metu žmonės iš valdžios tikisi rimties, apmąstytų darbų, nesiblaškymo dėl smulkmenų arba tų dalykų, kurie kelia pasipriešinimą. Dėl to, siekdami konflikto visuomenėje nuraminimo, raginame visas politines jėgas Seime ir visus Seimo narius neformuoti tokios Seimo darbotvarkės, kuri būtų apkrauta prieštarais ir susiskaldymą keliančiais klausimais, kaip narkotikų dekriminalizavimas, partnerystės įteisinimas ar lyties keitimas. Tai nėra klausimai, kurie kaip nors padėtų valdyti krizes. Priešingai, jau pakankamai matėme, kokią įtampą jie gali sukelti. Šis metas, kai dėl karantino ribojimų ilgai buvo uždaryti verslai, nėra ir tinkamas laikas didinti rinkliavas ar mokesčius. Dėl to tikrai negalėsime pritarti tokiam automobilių apmokestinimo modeliui, kuris yra pristatytas visuomenei, nors, neabejoju, rasime ir platų sutarimą didindami pensijas, keldami NPD dydį ir mažiausiai uždirbančių gerovę. Būtent to dabar, manome, iš mūsų laukia Lietuvos žmonės, kaip ir pozityvių veiksmų, o ne gąsdinimų ir draudimų skatinant vakcinaciją. Tad tikimės, kad Seimui pavyks priimti įstatymą, kurį pasiūlėme rudens sesijos darbų programoje, ir kompensuoti sunikusių, nepageidaujamų reakcijų į vakcinas sukeltą žalą. Taip žmonės, manome, bus padrąsinti.

Pabaigai pacituosiu vyskupo K. Kėvalo žodžius, kuriuos jis išsakė pirmadienį konferencijoje. Jie turbūt geriausiai ir atliepia šiandienos nuotaikas: „Igyvendindami rudens sesijos darbų programą, demonstruokime argumento jėgą, tačiau nedarykime jėgos argumentu.“ Sėkmės mums visiems!

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau. Laisvės frakcijos seniūnė gal pageidautų pasisakyti? Prašau.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama premjere, gerbiamos ministrės ir ministrai, gerbiami kolegos, šiandien prasideda nauja Seimo sesija, o su ja atsiveria ir naujos pokyčių galimybės. Šis Seimas, o vėliau ir Vyriausybė darbus pradėjo ištikus vienai krizei ir stipriai siautėjant koronos pandemijos virusui, o vasarą prisidėjo ir nelegalių migrantų krizė. Pandemijos valdymas ir nelegalios migracijos krizė iš valstybės institucijų šiuo metu atima neįtikėtinai daug laiko ir energijos ir reikalauja maksimalaus susitelkimo ir susikaupimo. Tad frakcijos vardu noriu visų pirma nuoširdžiai padėkoti visiems žmonėms, kurie kasdien sprendžia šias krizes: Vyriausybės nariams, ministerijų tarnautojams, visiems pareigūnams, medikams, savanoriams, kurie savo kasdieniu sunkiu darbu valdo ir sprendžia šias krizes.

Taip jau nutinka, tokia klasikinė vadybos taisyklė, kad skubūs iššūkiai, skubios problemos išstumia iš darbotvarkės kitas svarbias temas ir atitraukia dėmesį nuo sisteminių problemų. Žinoma, kad sunku viską suspėti ir aprėpti. Žinoma, kad visuomenės lūkesčiai yra be galo dideli ir jie auga kasdien, standartai vis aukštesni. Tai yra labai gerai, nes mes visi nuo to tik tobulėjame. Lėva nėra, nebuvo ir nebus. Tačiau esminės reformos nebegali laukti, pokyčiai turi prasidėti dabar.

Laisvės frakcija šį rudenį skirs klausimams, kuriems pastaraisiais mėnesiais dėmesio pritrūko. Šią rudens sesiją koncentruosimės į švietimo, ekonomikos, aplinkosaugos ir žmogaus teisių sritis.

Švietimas – pamatas mūsų klestinčios ateities ir čia, akivaizdu, reikalingi dideli pokyčiai. Rugsėjo 1-ąją visos pagrindinės šalies partijos, jų atstovai pasirašė nacionalinį susitarimą dėl švietimo ateities. Mes, Laisvės frakcija ir Laisvės partija, sieksime, kad tai neliktų tik graži deklaracija, o tai virstų labai praktiniais veiksmais, kurie pagerintų švietimo kokybę kiekvienam vaikui kiekvienoje mokykloje.

Šiomet bus patvirtintas pirmas metinis biudžetas, kurį nuo pradžios iki pabaigos parengs ši Vyriausybė. Todėl norime, kad jis būtų visiškai naujos kokybės, su aiškesne vizija. Dėl švietimo taip pat. Pavyzdžiui, Vilniuje, kuris sparčiai auga, vaikams trūksta net aštuonių mokyklų ir be valstybės pagalbos savivaldybė to padaryti negali. Šis biudžetas turi užtikrinti, kad kiekvienas vaikas, kad ir kokiame mieste ar miestelyje gyventų, turėtų tokias pat geras sąlygas mokytis.

Ekonomikos srityje turime sukurti daugiau paskatų kurti savo verslus ir juos plėsti čia, Lietuvoje. Investuoti ne kaimyninėse šalyse, o čia. Esame įsitikinę, kad Lietuva, sekdamą Latvijos ir Estijos pavyzdžiu, o neseniai ir Lenkijos, privalo įteisinti nulinį reinvestuojamo pelno tarifą. Šiuo metu dėl nepalankios pelno mokesčio skaičiavimo sistemos užsienio investuotojams yra palankiau naujas darbo vietas kurti kaimyninėse valstybėse. Vadinamasis estiškas pelno apmokestinimo modelis, kai apmokestinamas tik dividendais paskirstomas pelnas, jau ne per seniausiais ir Lenkijoje galioja. Pastarosiomis dienomis, turbūt daugelis girdėjote, buvo pranešta apie kelių Lietuvos įmonių naujas investicijas Latvijoje, kad jos investuoja po 100 mln. eurų ir gamybą vykdys Latvijoje. Ir tai yra rimtas signalas Lietuvai, kad ilgiau delsti su pelno mokesčio pataisomis nebegalime. Taip pat siūlysimės tobulinti neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimą, kad daugiau uždirbtų ne tik gaunantys minimalų atlyginimą, bet ir šiek tiek didesnes pajamas.

Aplinkosaugos srityje rengiame įstatymų paketą, apimančią atliekų tvarkymą ir želdinių apsaugą. Taip pat atėjo laikas priimti sprendimus dėl kailinių žvėrelių fermų ateities.

Toliau tobulinsime ir atnaujinsime Partnerystės įstatymo projektą, plačiai išdiskutavę jį su visomis suinteresuotomis grupėmis. Inicijuosime ir kitus aktualius projektus, apimančius žmonių su skirtinga galia poreikių gerinimą, pavardžių rašybos visais lotyniškais rašmenimis įteisinimą, lygiavertės tėvystės po skyrybų reglamentavimą. Tikimės sklandaus nedidelio kiekio narkotinių ir psichotropinių medžiagų projekto svarstymo ir priėmimo – be prietarų ir nepagrįstų baimių, o su faktais, duomenimis, gerosiomis praktikomis ir mokslo žiniomis.

Ko dar tikimės emocine prasme iš šios sesijos Seime, kad visiems mums dirbti būtų lengviau? Tikimės konstruktyvumo, pagarbos, įsiklausymo ir normalios diskusijos. Tikimės ir labai linkime visiems prasmingo, darbingo ir taikaus rudens. „Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse.“

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu savo frakcijos siūlymus pristatyti Darbo partijos frakcijos seniūną V. Fiodorovą.

V. FIODOROVAS (DPF). Gerbiami kolegos, tikiuosi, kad ši Seimo rudens sesija neprimins pavasarinės, kai valdantieji blaškėsi imituodami rimtus darbus. Iki šiol jie koncentravosi prie pavienių problemų. Štai pavasario sesijoje esminiai klausimai buvo susiję daugiausia su vienos nedidelės grupės interesų tenkinimu. Tai neturėtų užgožti šį rudenį svarbiausio mūsų darbo – biudžeto tvirtinimo.

Reikia pagaliau susikoncentruoti ir pradėti orientuotis į ilgalaikes šalies perspektyvas, ekonomikos, kuri yra visos šalies variklis, stabilumą ir augimą. Turime ne tik kalbėti, bet ir veikti dėl savivaldybių didesnio savarankiškumo, atskirties mažinimo, o tam Darbo partija skiria didelį dėmesį.

Taip pat akcentuojame vienišų žmonių ir šeimų padėtį, nes skurdo rizika šiose grupėse yra viena didžiausių. Iš vienos pusės, lyg ir galime pritarti Vyriausybės viešai aptariamam pajamų didinimui, minimaliam atlyginimui, pensijoms, juo labiau kad Darbo partija tokius siūlymus teikė jau pavasario sesijoje, tačiau jiems, gaila, valdančiųjų balsais nebuvo pritarta. Bet sunkiai galima pritarti kitai valdančiųjų dovanai, tai yra mokesčių didinimui, kuris iš esmės tas žadamas didėjančias pajamas turėtų suvalgyti. Būtent tai, kad mokesčiai didės, augančios, nepažabojamai augančios kainos tą žadamą pagerėjimą turėtų suvalgyti.

Kalbant apie siūlymus. Darbo partijos frakcija šiai sesijai yra užregistravusi daug pasiūlymų dėl verslo sąlygų gerinimo, siūlymų, susijusių su šeimomis ir vienišiemis žmonėmis tenkančios naštos lengvinimu. Skiriame ir skirsime didelį dėmesį labiausiai socialiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms. To paties tikimės iš jūsų, iš mūsų kolegų.

Tarp siūlymų – siūlymas pakeisti Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą, nustatyti, kad asmeniui, besinaudojančiam sporto paslaugomis, būtų grąžinamas gyventojų pajamų mokestis. Sieksime padidinti neapmokestinamąjį pajamų dydį, kad mažiausiai uždirbantys žmonės gautų daugiau pajamų. Taip pat siūlome Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo keitimo projektą, kad įmonėms, kurių metinė apyvarta yra iki 300 tūkst. eurų, pirmus metus pelno mokestis būtų nulinis.

Į Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymą siūloma įtraukti nuostatą, kad būtų kompensuojami specialiosios paskirties medicininiai maisto produktai. Dėmesys šeimoms yra vienas Darbo partijos prioritetų, todėl siūlome keisti Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatas, kad auginantys tris ir daugiau vaikų turintys asmenys turėtų trijų darbo dienų papildomas kasmetines apmokamas atostogas. Siūlysiame sudaryti galimybes tėvams pirmaisiais vaiko priežiūros atostogų metais dirbti ir gauti vaiko priežiūros išmoką ir tais atvejais, kai pajamų dydis didesnis už vaiko priežiūros išmoką arba jie lygūs.

Siekis sumažinti skurdo rizikos rodiklius šalyje neabejotinai yra svarbiausias. Todėl šalpos išmokas gaunantiems asmenims norime pasiūlyti ir įtvirtinti 200 eurų paramos krepšelį. Taip pat norime pakeisti Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą. Siūlome praplėsti paramos gavėjų sąrašą, kad paramą galėtų gauti ir šalpos, neįgalumo bei šalpos senatvės pensijas gaunantys asmenys.

Darbo partija patobulino ir dar kartą teiks įstatymą, kuriuo yra numatyta, kad senatvės pensiją gaunantys asmenys, likę vieni po sutuoktinio mirties, galėtų pasirinkti didesnę pensiją. Tokių asmenų galėtų būti 210 tūkst. ir tai iš esmės galėtų išspręsti labai daug problemų.

Žinoma, teiksime ir daugiau svarbių siūlymų, tačiau šiandien noriu visos Darbo partijos frakcijos vardu paprašyti – pradėkime pagaliau dirbti ne antraštėms, o Lietuvos žmonėms. Seimo Pirmininkė yra minėjusi, kad šios sesijos darbų programoje ambicingumo netrūksta. Tikiuosi, kad bendromis jėgomis tas ambicijas ir įgyvendinsime. Taip pat parlamento vadovė sakė, kad dėl pandemijos, dėl pabėgėlių keliamų iššūkių sunkiau susikalbėti skirtingoms visuomenės grupėms, taip pat ir politikams. Todėl linkiu visiems produktyvaus darbo ir, žinoma, pirmiausia išgirsti žmones ir vieniems kitus čia sėdintiems. Sėkmės visiems.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos siūlymus pristatys seniūnė R. Morkūnaitė-Mikulėnienė. Kviečiu į tribūną.

R. MORKŪNAITĖ-MIKULĖNIENĖ (TS-LKDF). Sveiki, mieli kolegos. Malonu matyti visus po pertraukos. Tikrai daug nesiplėtosiu, man atrodo, kad čia buvo daug išmintingų žodžių pasakyta ir savaime suprantamų tokių žodžių, kurie atlieptų kiekvieno iš skirtingų partijų rinkėjų lūkesčius ar įsivaizdavimus. Bet man atrodo, kad svarbiausias šios rudens sesijos darbas, neabejotinai, kaip ir visada rudenį, yra biudžeto priėmimas, o su tuo yra susiję labai daug dalykų.

Mūsų visuomenė, kaip ir kitos visuomenės Europoje, visame pasaulyje, savaime suprantama, yra nuvargę nuo pandeminių dalykų. Mes šiandien vėl girdime skaičius tų žmonių, kurie prarado savo gyvybę dėl COVID-19, ir tai yra tikrai neguodžiančios žinios. Aš labai tikiuosi, kad kiekvienas žmogus prisiims atsakomybę ir už save, ir už savo artimą, kad tie skaičiai būtų kaip įmanoma mažesni ir kuo greičiau priartėtų iki nulio. Bet, nepaisant to, nepaisant tam tikrų galbūt karštų diskusijų ir aštrių temų, man atrodo, kad mes tikrai surasime sutarimą dėl kitų labai svarbių klausimų mūsų valstybėje, ypač kalbant apie socialiai jautriausius. Aš labai tikiuosi, kad tai, kas yra siūloma valdančiosios daugumos, Vyriausybės – pensijų didėjimas, globos išmokos didėjimas, taip pat papildomų lėšų skyrimas asmeninio asistento paslaugos įsisiūbavimui, vienišo asmens išmokos užtikrinimui – kad šitie sprendimai sulauks pasitikėjimo čia, Seime.

Lygiai taip pat mes turime išspręsti ir konstitucinius įsipareigojimus dėl Referendumo įstatymo, žinia, jo visi laukiame jau kuris laikas. Aš tikiuosi, kad bus priimtas plačia dauguma. Lygiai taip pat kalbėti apie kitus konstitucinius įsipareigojimus dėl tiesioginių mero rinkimų.

Dar vienas dalykas, kurį norėčiau paminėti, man atrodo, kad labai svarbu, kalbant apie didesnę teisingumą mūsų valstybėje, tai yra tiesioginių išmokų klausimas. Tai, kad būtų įvestos tam tikros ribos stambiausiems ūkiams taip sudarant galbūt daugiau galimybių pasinaudoti išmokomis ir parama smulkesniems ūkiams.

Taip pat prie skaidrumo klausimo norėčiau paminėti galbūt labai nišinį dalyką – kolegų parengtą įstatymų paketą dėl azartinių lošimų. Tai iš tikrųjų suteiktų daugiau reguliavimo, būtų aiškesnės taisyklės ir daugiau skaidrumo mokesčių mokėjimo srityje. Mat atrodo, tai yra labai svarbu, juolab kad prieš keletą mėnesių visuomenėje šis klausimas tikrai sulaukė labai didelio dėmesio ir ažiotažo.

Žalioji darbotvarkė, ją mes visi turbūt jaučiame pastaraisiais metais, ir jau turbūt reikėtų atsakyti kažkokių buitinių juokelių, kad kaip gerai, kad pas mus truputėlį yra šilčiau, bet klimato kaita vyksta. Vienas dalykas yra klausimas, kaip mes sugebėsime prisitaikyti ir pritaikyti savo infrastruktūrą, bet čia, matyt, jau netolimos ateities sprendimo dalykas, kita vertus, kaip mes tolimoje perspektyvoje galime rūpintis savo gamtos ištekliais, kad jie būtų tausojami, lygiai taip pat galvoti apie tuos sprendimus, kuriuos priėmė daugybė Europos Sąjungos valstybių. Taip, aš kalbu apie taršos mokesť.

Žinau, kad čia turbūt bus daug diskusijų, bet vis dėlto nuolaidos... Labiausiai socialiai pažeidžiamiesiems, kuriems tikrai svarbus klausimas jų turimos lėšos ir gebėjimas atnaujinti savo automobilių parką, valstybė galės padėti, bet tą ryžtingą žingsnį žengti mes turime, kad mūsų aplinka būtų švaresnė.

Apskritai aš įsivaizduoju, kad šis pusmetis bus apie socialinę politiką. Linkiu visiems tikrai susitelkti ir kartu dirbti čia, o dėl visų kitų klausimų, kurie galbūt turi vienokių ar kitokių skirčių, tikiu, irgi pavyks rasti kompromisus, kad šiais neramiais laikais galėtume sėkmingiau judėti į priekį.

PIRMININKAS. Ačiū. Žodis suteikiamas Socialdemokratų frakcijos seniūnui A. Sysui.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiama Ministrė Pirmininke, gerbiama šio posėdžio pirmininke, skirtingai nuo kitų kolegų, gal aš diskusijoje kalbėsiu apie tai, ką pasiūlė Vyriausybė, kokius įstatymus ir kokias formas, ir kada mes ką darysime. Kadangi dabar reikėtų pristatyti savo frakcijos pasiūlymus, aš pabandysiu koncentruotai pasakyti, nes mes teikiame keletą dešimčių įstatymų projektų. Aišku, jie nėra tokie kardinalūs, kaip siūlo Vyriausybė, ministerijos. Tai yra daugiau fragmentiška, bet vis tiek koncentruojamasi į tam tikrus dalykus, kas yra svarbu.

Ir toliau išlieka ginčas, kuris dar iki šiol neišspręstas, dėl tiesioginių merų rinkimų. Tikimės, kad šis žaidimas neužsitęs ilgai. Mes liekame prie savo siūlymo, kad mero funkcijas turime api-

brėžti Konstitucijoje. Blogiausiu atveju aiškiai matyti įstatymu apibrėžiamas normas, o ne žaisti katę ir pelę ir nežinoti – tiesiogiai išrinksime merus ir nežinosime, kokias funkcijas jis atliks.

Yra paketas su savivalda susijusių (be tiesioginių merų rinkimų) įstatymų projektų. Kodeksų, Administracinio, Baudžiamojo, taip pat Švietimo įstatymo projektas. Aišku, socdemai orientuosius rudens sesijoje į gyventojų gyvenimo kokybės lygį ir gerinimą, taip pat jų realiųjų pajamų išlaikymą ir nemažėjimą, nes tai, apie ką kalbėjo ir kiti kolegos, kainų augimas, ypač energetinių... Labai sveikintina, kad Vyriausybė, Trišalė taryba sutarė, dar ne iki galo sutarė, bet tarėsi dėl didesnio minimaliojo mėnesinio atlyginimo, bet klausimas: ką mes darome dėl biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio, nes tai reikalauja be galo daug lėšų. O iš pateikto įstatymo, nors sakiau, kad nekritikuosiu kol kas, taip sakant, to šaltinio, iš kurio mes pasisemsime ir patenkinsime visus gyventojų poreikius tiek pensijų srityje, tiek darbo užmokesčio, tiek išmokų srityje, pagalbos jaunoms šeimoms ir taip toliau, ir taip toliau, nesimato. Tai tikrai kaip frakcijos seniūnas prižadu, kad, jeigu Vyriausybė ir toliau nenorės Prezidento lūkesčių įgyvendinti, taip sakant, skamba skambutis dėl mokestinių įstatymų, tai bent jau Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą dėl progresinių mokesčių ne tik su darbo santykiais gaunamų pajamų socialdemokratai tikrai pateiks. Manau, tik tai galėtų leisti įvykdyti tuos įsipareigojimus, kuriuos čia iš tribūnos ir iš įvairių televizijos ekranų, ir radijo mes teikiame Lietuvos žmonėms.

Na, kaip sakiau, yra fragmentinių atskirų įstatymų – mes ir toliau liekame gyvūnų gerovės šalininkai, yra užregistruota keletas įstatymo pataisų, neabejingi mano kolegos žvejybai, medžioklei, tai fragmentinių įstatymų projektų yra daug, bet vis tiek frakcija, kaip ir sakiau, koncentruosis būtent į gyventojų gyvenimo kokybės lygį ir išlaikymą, o ne taip, kad atskiroms grupėms gyvenimas gerėtų, o tie, kas gyvena arti skurdo ribos ar skurde, to gerėjimo nejaustų. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Liko dvi frakcijos. Regionų frakcijos siūlymus pristatys seniūnė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū, pirmininke. Mieli kolegos, sveikiname visus, susirinkusius į naujosios sesijos pradžią. Regionų frakcijos vardu norime pateikti tokį savo vertinimą pačios darbų programos ir, be abejo, atkreipti dėmesį į mūsų teikiamus įstatymų projektus.

Šios sesijos programa prasideda žodžiais „kaip įprasta“. Tai pirmieji mūsų sesijos darbų programos teksto žodžiai, deja, šį kartą reikia pasakyti, kad ne visai įprasta, nes visuomenės informavimo priemonėse pagrindinė žinia – kaip rengiamasi mitingui Katedros aikštėje, kaip veiks naujai susikūrusi frakcija Seime, ir apie mūsų sesijos darbų programą sakoma tik tiek, kad tai yra politinio sezono pradžia. Iš tiesų yra sudėtinga vertinti programą, kai pagrindinis šios programos žodelis yra „nereg“, ir mes frakcijoje pavadiname neregėta programa, nes susipažinti su darbais, kuriuos numato teikti Vyriausybė, na, jų nepamatysi, nes turinio nėra, yra vien pavadinimai, todėl sudėtinga yra pasakyti, ar tai bus neregėtai gerai, ar mes taip iki sesijos pabaigos ir neregėsim daugelio įstatymų projektų, kuriuos planuoja pateikti dauguma.

Įvairioms sritims teikiamas prioritetas dėmesys, valstybės gyvenimo sritims, ir iš tikrųjų tai kol kas yra tik pavadinimų lygmens. Visi suprantame, kad krizinės situacijos, sudėtingos sąlygos yra ir bus dar kurį laiką, bet prisidengti krizėmis negalima ir prarasti to laiko, skirti dėmesį, kaip ir buvo minėta Prezidento linkėjime mums šiandien, kad paminėjo mūsų darbą ir veikimą dvimatėje erdvėje, tai ir reikia nusiteikti, kad vis dėlto gyvenimas nestovi vietoje, ir organizuoti darbą taip, kad skirtume laiko krizėms, bet taip pat neapleistume valstybės galimybių, kurios kaip tik dabar ir kuriasi prasidedant ir naujam Europos Sąjungos finansavimo laikotarpiui, ir kitoms svarbioms programoms, kurios yra skirtos mūsų valstybei. Programos atsakingoje finansų politikoje, tai yra šių metų rengiamame biudžeto projekte, tai bus, be abejo, svarbiausias dokumentas, tarp kitų dvylikos tikslų, mūsų vertinimu, turėjo atsirasti vietos savivaldai ir jos galimybėms skolintis, sukurti finansinį instrumentą ir jau pateikti iš anksto rengiantis naujam Europos Sąjungos finansiniam laikotarpiui. Taip pat pasigendame priemonių savarankiškumui didinti, kaip ir disponavimui žeme, ar savarankiškų mokesčių galimybių suvienodinant, tas labai svarbu, skolinimosi galimybes su centrinės valdžios galimybėmis. Tai skamba iš LSA, tai akcentuoja merai ir daugelis, tai yra didesnė dalis, Seimo narių. Tos problemos yra žinomos, bet, deja, Vyriausybės programoje tai tik bendrais bruožais minima.

Programos dalyje apie labiausiai pažeidžiamų visuomenės grupių įgalinimą Regionų frakcija tikrai nori pamatyti ir įgalinimą, bet taip pat ir rūpestį bei realią paramą tiek senjorams, vaikams, neįgaliesiems, tiek priemonėms, stiprinančioms mūsų šeimos politiką.

Pritariame, kad labai svarbu stiprinti valstybės saugumą, bet taip pat neverta pamiršti (programoje taip pat neižvelgiame) tarnybų ir pareigūnų lūkesčių, nes ne pati tvora apgins Lietuvą, bet žmonės, o pirmieji, kas stos, be abejo, bus Lietuvos pareigūnai.

Aukščiausios pridėtinės vertės ekonomikoje laukia įdomūs projektai, bet viešajam sektoriui numatomas tik skaidrumas ir lieka šiočia tokia viltis – verslo aplinkos gerinimas. Mano ir visos frakcijos vertinimu, reikėtų platesnio požiūrio, nes ir viešasis sektorius, be abejo, prisideda ir gali išnaudoti visą potencialą kuriant aukštą pridėtinę vertę mūsų ekonomikai.

Dėl Lietuvos žaliojo kurso, kaip matėme ir čia pristatė daugelis prieš tai kalbėjusiųjų, įgyvendinami projektai, bet kodėl ne per regioninę politiką, kodėl ne savivaldybės, kurios nuogaustauja, kad vandentvarkos ir nuotekų tvarkymo projektai išvis lieka neapibrėžtoje nežinioje būtent savivaldybių realizuojami, bet užtat mes labai garsiai pasakome apie taršos mokestį. Tai yra kuomet mes turime galimybę duoti, sprendimų nerandame, bet kaip išimti iš kišenės eiliniam piliečiui, tuomet mūsų sprendimai yra labai greitai ir plačiai aptariami.

Dėl ilgo ir visaverčio sveiko žmogaus gyvenimo numatyti keturi tikslai, kurių vienas yra apie pakartotinai naudojamus sveikatos duomenis, kitas yra apie sveikatos priežiūros įstaigų optimizavimą, bet visa tai rodo, kad vis dėlto pagrindinis dėmesys bus išskirtinai skiriamas kovidui – tai vienai ligai, kaip žmonės sako, dabar Lietuvoje egzistuojančiai, ir pandemijai. Be abejo, tai yra labai svarbu, bet dabar mes jau turėtume kurti strategiją, turėti ją aiškia, kaip mes išeiname iš pandemijos, kokios sveikatinimo, sveikatos priežiūros priemonės skiriamos gyventojams, kad ta liga kuo mažiau tarptų mūsų visuomenėje.

Kultūros srityje yra du tikslai ir aš čia noriu pasidžiaugti, kad jų tik du, nes galbūt geriau mažiau, bet efektyviau, negu daug ir apie nieką. Čia daug vilčių suteikia tautinių mažumų identiteto puoselėjimo projektai. Regionų frakcija teikia visą pluoštą Tautinių mažumų įstatymo projektų ir kaip geriausią mes vis dėlto vertiname Aukščiausiosios Tarybos patvirtintą projektą tik atgavus Nepriklausomybę. Labai tikimės, kad visi įstatymų projektai sulauks dėmesio.

Dėl vienodos starto pozicijos visiems Lietuvos žmonėms labai svarbu mokslo ir studijų pažanga ir kita sritis – sportas. Bet startas – tai ir galimybė po mokslų pradėti savo verslą, kurti šeimos verslą regionuose, nes yra visai kitos galimybės negu didžiuosiuose Lietuvos miestuose. To taip pat labai pasigendama.

Išvis šiaip programoje labai sudėtinga išvelgti... Ne apie atskirus įstatymų projektus kalbu, bet apie tikslus, pateiktus Vyriausybės. Pamestas ir žemės ūkis, ir kelių infrastruktūra kaip taip pat viena iš ekonominio patrauklumo ir ekonominės aplinkos gerinimo priemonių. Dėl to tikimės, kad tai pavyks realizuoti per Seimo narių, frakcijų teikiamus įstatymų projektus, nes tai taip pat vienas iš aktualiausių ir dažniausiai keliamų klausimų regionuose.

PIRMININKAS. Ačiū.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Regionų frakcija...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). ...teikia daugelį įstatymų projektų, iš viso 45 registruotus įstatymų projektus, ir mes tikimės, kad daugumai nepritrūks geros valios apsvarstyti visų frakcijų teikiamus projektus, todėl tikimės geriausio ir linkime sėkmės ir darbingos sesijos. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Liko naujai susikūrusios frakcijos „Vardan Lietuvos“ pasisakymas, nors darbų programoje mes dar negalėjome įrašyti jų teikimo, bet iki svarstymo, manau, tą padarysime. Jeigu pageidaujate, kviečiu pasisakyti. L. Savickas pristato savo planus.

L. SAVICKAS (DFVL). Labai ačiū. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų šiek tiek kitokia situacija. Šiandien formaliąja prasme suformuota frakcija, taigi šiuo metu jau registruojame pakeliui mūsų frakcijos pasiūlymus dėl šios rudens darbotvarkės ir tikėsime rasti sprendimą dėl jų.

Trumpi keli mūsų akcentai. Visų pirma mes, kaip naujai suformuotos Demokratų frakcijos nariai, jaučiamės išipareigoję Lietuvos žmonėms tęsti pradėtus darbus ir siekti tolesnių esminių tikslų. Turime keturias pagrindines sritis, kurioms norėsime skirti ypatingą dėmesį.

Visų pirma – Lietuva be absoliutaus skurdo. Tai yra kryptis, prie kurios daug dirbome ir planuojame toliau dirbti, todėl inicijuosime ir remsime sprendimus, visų pirma artinančius Lietuvos bendrojo vidaus produkto persikirstymą prie Europos Sąjungos vidurkio. Vaiko pinigų politika bei kiti mūsų socialiniai sprendimai, atsisakant pajamų testavimo, leidžia mums siūlyti bazinių pajamų plėtrą visose visuomenės grupėse ir paramos formose. Tai darysime siekdami užtikrintais žingsniais judėti link universalių bazinių pajamų Lietuvoje. Bazinių pajamų modelio mūsų pirmasis konkretus žingsnis, kurį siūlysime jau rudens sesijoje, yra socialinės paramos gavimo palengvinimas tiems, kurie praeityje neturėjo pastovaus darbo.

Antroji sritis, ypač aktuali šiandien, – valstybės valdymas. Lietuva atsidūrė nepavydėtinoje situacijoje, kaip mes visi puikiai matome, trūkinėja iš esmės demokratijos pagrindai. Vyriausybė išnaudojo pasitikėjimo kreditą, visuomenė aršiai diskutuoja, Seimas šiais klausimais dažniau tyli, todėl jau šią sesiją teikiame konkrečius teisės aktų projektus, įtraukiančius parlamentą į šalies vykstančių krizių valdymą. Mūsų frakcijos darbai prasideda nuo Civilinės saugos įstatymo pakeitimų, siūlančių pandemijos ribojimo centrą iš Vyriausybės kelti į Seimą. Siekdami realiais darbais įgalinti piliečius ir bendruomenes taip pat teiksime teisės aktų iniciatyvas bei iniciatyvas, siūlančius dalyvaujamąjį biudžetą, taip pat siūlysime nekilnojamojo turto pajamas skirti tiesiogiai savivaldybei, o ten, kur baigiama žemės reforma, žemę perduoti savivaldai.

Trečioji sritis, tai yra ekonomika visiems. Ekonomika, kuri vystosi ne tik didžiuosiuose miestuose, bet ir mažiausiuose. Tai valstybės dėmesys ne tik didžiausiems verslams, bet ir mažiausiems. Todėl aiškiai suvokdami sparčius automatizacijos, skaitmenizacijos, kitus darbo rinką iš esmės keičiančius veiksnius siūlysime skirti dėmesio kvalifikacijos ir įgūdžių klausimams. Todėl siūlysime motyvuoti dirbančiuosius mokytis visą gyvenimą, tam numatydami vieną papildomą apmokamą darbo dieną per mėnesį kompetencijoms kelti darbuotojo noru. Vertindami paties smulkiausio verslo svarbą Lietuvos ekonomikai siūlysime įkurti smulkaus ir vidutinio verslo ombudsmeno instituciją, kuri iš esmės spręstų smulkių verslininkų ir valstybės kontroliuojančių institucijų ginčus be teismo, nepatiriant didelių finansinių ir laiko sąnaudų.

Ketvirtoji ir tikrai ne pati mažiausia svarbi sritis yra realus žaliojo kurso įgyvendinimas Lietuvoje. Mūsų frakcijos įsitikinimu, kiekvienas Lietuvos žmogus turi teisę į švarų vandenį, aplinką ir sveiką maistą. Esame įsitikinę, kad jokios paskatos ar ribojimai nebus pakankamai efektyvūs, jeigu viešasis sektorius netaps pažangos varikliu ir savo pavyzdžiu nepademonstruos žaliosios lyderystės, todėl sekdami tokių valstybių kaip Naujoji Zelandija pavyzdžiu sieksime, kad viešasis sektorius atlikdamas jam paskirtas funkcijas nenaudotų iškastinio kuro ir pasiektų nulinę emisiją. Taip pat siekdami teigiamų visuomenės elgsenos pokyčių sieksime plėsti Lietuvoje jau ne pirmus metus sėkmingai veikiančią užstatų, vadinamųjų taromatų, sistemą, stiprinsime aplinkos apsaugos kontrolę. Tam siūlysime atverti įmonės taršos duomenis visuomenei. Taip pat svarbu atkreipti dėmesį, kad praėjusios kadencijos metu buvo įgyvendinti esminiai struktūriniai energetikos pokyčiai, ji decentralizuota, išplėstas elektrą gaminančių vartotojų ratas. Tačiau tuo negalime apsiriboti, turime didinti atsinaujinančios energetikos dalies tikslus nuo 50 iki 70 % jau 2030 metais. Atitinkamai vienas iš reikalingų sprendimų jau registruotas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo projektas, kurį sieksime priimti rudens sesijos metu. Tai yra tik keli konkretūs įsipareigojimai ir darbai, kurie, deja, šiandien nepelnytai atsidūrė supriešintos visuomenės ir tuo gyvenančių politikų plane. Mūsų frakcija šią pozityvią darbotvarkę Lietuvai siekia grąžinti į pirmąjį planą. Ačiū, gerų darbų.

PIRMININKAS. Ačiū, visi pasisakė, kaip numatyta. Dabar sutarsime, kad tradiciškai skiriame apie 20 minučių atsakymams į klausimus, kaip būdavo visada. Aš, žvilgtelėjęs į klausiančių sąrašą, jau norėjau sakyti – pirmiausia žodis suteikiamas opozicijos lyderiui, bet čia šiandien turime konstatuoti, kad šiuo metu Seime opozicijos lyderio nėra, nes tiesiog tos frakcijos, kurios sudarė opozicinę koaliciją, šiuo metu neturi daugiau kaip pusės Seimo narių. Kitą savaitę mes posėdžiuose tuos formalius nutarimus atitinkamai pakeisime. Dabar eilės tvarka klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama Seimo Pirmininke, kai praeitą mėnesį bendravau su protestuotojais, vieną kitą man pavyko galbūt nuraminti argumentu, kad Seimas tikrai neleis naudoti

karinės jėgos pandemijai valdyti. Kaip ir šiandien Katedros aikštėje, taip ir tada dominavo vakcinacijos, galimybių paso ir visi kiti klausimai, žmonių baimių yra labai daug. Kai tos diskusijos, kurios vyksta gatvėse, neatsispindi Seimo darbotvarkėje, yra problema. Jeigu jos vyktų Seime aktyviau, manau, kad tų gatvės diskusijų būtų kiek mažiau. Mano klausimas yra toks, mes turime tam tikrų pamastymų, kaip išspręsti arba kaip įgalinti Seimą valdyti pandemiją. Yra konkretūs įstatymų pakeitimai. Ar galima tikėtis jūsų paramos, kad jie nebus vilkinami. Aš suprantu, kad dabar atsakyti į klausimą dėl visų įstatymų neįmanoma, bet svarbu pasiųsti žinią, kad tie klausimai nepaskęs mūsų procedūrinėse peripetijose ir bus iškelti tada, kai žmonės to reikalauja. O šiandien akivaizdu, kad jiems to reikia.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, dėkoju už klausimą. Pirmiausia dėl sprendimų priėmimo svorio perkėlimo į Seimą, ypač dėl COVID-19 pandemijos valdymo, būtų galima svarstyti apie tas galimybes, tačiau reikia suprasti, kad dažnu atveju reikia priimti sprendimus pakankamai greitai, o situacija yra nuolat besikeičianti. Todėl siekdami labiau įtraukti Seimą į sprendimų priėmimą, mes taip pat rizikuojame, jog tie sprendimai pasidarys kur kas lėtesni. Mes galime tiesiog įklimpti į svarstymą situacijos, kuri jau pažengė į priekį ir galbūt reikia visai kitokių priemonių. Aš matyčiau čia jautriausią ir problemiškesnę vietą to, ką siūlote.

PIRMININKAS. Toliau klausia S. Skvernelis.

S. SKVERNELIS (DFVL). Labai ačiū. Gerbiama premjere, turiu klausimą, turbūt jis būna tradicinis kiekvienos plenarinės sesijos metu, nesvarbu, kas būtų valdžioje, kas būtų opozicijoje. Vyriausybės pateiktame darbų sąrašo ar projekte 127 įstatymų paketai, iš jų tik 41 įregistruotas, tai yra šiandien mes galime kalbėti apie turinį. O tame rudens sesijos pakete matyti, kad rimti klausimai – ir socialinės politikos, sveikatos priežiūros, ir ekonominiai klausimai, mokestiniai. Vėlgi, matyt, dar tokio procento aš tikrai nepamenu, man atrodo, nebuvo neregistruotų, tik trečdalis registruotų įstatymų projektų. Ar tikėtis, kad ministerijos susiims, susipurtys ir laiku pateiks įstatymų projektus, ar reikia mums vėl laukti to laikotarpio, kada bus biudžeto priėmimas, tada daryti posėdžius, tempti ir visą laiką daryti greičiau, bet dažniausiai tas greičiau išeina kaip visada.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą, mielas kolega. Išeina kaip visada ne tik dėl įvairių vyriausybių kaltės, nes yra dalis įregistruotų projektų, kurie šiaip galėjo būti jau priimti pavasario sesijoje, bet Seimas nerado laiko ir to svarstymo nebaigė. Vadinasi, tikrai turės ką veikti rudens pradžioje.

Esame sutarę Vyriausybėje, kad tikrai projektai bus teikiami bent jau per spalio mėnesį, kad tikrai nereikėtų jų svarstyti per Kalėdas ar prieš Kalėdas, kad būtų pakankamai laiko. Kai kurių projektų galbūt ir nepavyks priimti per rudens sesiją, nes reikės daugiau diskusijų, tarkime, dėl mokesčių. Jeigu diskusija tik prasidės, o pasibaigs pavasario sesijoje, čia jokios dramos nematau, nes tai nėra pakeitimai, kurie turėtų kitamet įsigalioti. Manau, kad nieko čia turbūt nėra neįprasto. Paprastai taip visada būna, deja. Galėtų būti, aišku, ir geriau.

Kita vertus, per tas dvi savaites, per kurias čia Vyriausybė pateiks pasiūlymus Seimui ir Seimas dabar svarstys dar Sesijos darbų programą, keletas paketų Seimą pasieks ir tikrai bus patvirtinti jau įregistruoti.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas irgi Ministrei Pirmininkei. Vis dėlto pastaruoju metu, analizuojant tam tikrus Statistikos departamento ekonominius rodiklius ir matant ekonomistų pasisakymus tiek Lietuvoje, tiek ir už Lietuvos ribų, ekonomika yra arti, kai kurie prognozuoja, perkaitimo ir gal spartaus augimo ribos, nes matome ir mažmeninės apyvartos išaugimą per šių metų pirmą pusmetį 20 % didesni, palyginti su priešpandeminiu laikotarpiu, taip pat ir darbo užmokesčio augimą. Aišku, nerimą kelia ir ta 5 % infliacija. Ar numatote kokias nors priemones rudenį įgyvendinti ir kaip šią situaciją suvaldyti, kad kitais metais antrame pusmetyje tikrai neturėtume tos prognozuojamos blogos situacijos ekonomikoje? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Tai reikalauja iš Vyriausybės, nepaisant to, kad ekonomika auga ir tikrai biudžeto pajamos didėja, vis dėlto apdairiai planuoti išlaidas, kurios būtų didinamos, kad kažkokie nepageidaujami procesai ekonomikoje nebūtų skatinami, o tie, kurių pasekmės reikia kompensuoti ir įmanoma kompensuoti, būtų kompensuojami. Tikrai tai dėliosimės.

Jūs esate ekonomistas, puikiai žinote, kad tam yra labai daug objektyvių priežasčių. Pirmiausia pati kovidų situacija lėmė, kad daug žmonių negalėjo išvežti pinigų, paprastai kalbant, o vis dėlto kažkur juos išleisti norėjo, kažkam tai galbūt buvo ir tam tikra psichologinė kompensacija dėl tos įtampos, kuri susijusi su kovidu, ir vidaus vartojimas sparčiai auga daugelyje šalių. Lietuvoje taip pat, nes pajamos tuo pačiu metu augo.

Kuo netipiška ši krizė lyginant, tarkime, su 2009–2010 metų krize? Dabar pajamos auga sparčiai, darbo užmokestis auga sparčiai, kitos išmokos taip pat auga. Natūralu, kad žmonių išlaidos didėja. Ir kadangi yra ribotos galimybės jas išleisti kažkur kitur, vidaus rinka pildosi sparčiai. Tačiau manau, kad ne vienas ekonomistas mano, kad ir tie veiksniai yra susiję su, tarkime, kainų lygiu, kurį labiausiai lemia pasaulio ekonomikos atsigavimas ir naftos kainos, ir per naftos kainas atitinkamai persikeliantis poveikis į tam tikras kainų grupes. Tai yra šių metų fenomenas ir kitais metais vis dėlto turėtų ta globali situacija išsilyginti. Mūsų didžioji dalis infliacijos yra importuojama tiesiog per eurą ir taip pat per tarptautines grandines, bet negaliu pasakyti, kad nesvarbu tai, kas vyksta, ir tikrai stengiamės nepakurti kokio nors laužo, kuris taip pat ir valdžios sprendimais pasikūrė praėjusį kartą. Tiesa, dabar struktūriškai mūsų ekonomika yra vis tiek kitokia, negu buvo prieš 2008–2009 metų krizę. Manau, kad tą riziką kol kas valdome ir stengsimės su kitų metų biudžetu papildomai valdyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti Seimo Pirmininkės. Jūs akcentavote įstatymų kokybę. Ištis tam pritariame, tačiau reikia atkreipti dėmesį, kad ši rudens sesija yra ne tik ambicinga, bet ir išskirtinė, turiu omenyje biudžeto priėmimą. Prašau pasakyti, laikotarpis ištis bus toks, kad nebus daug plenarinių posėdžių, ar nenumatote neeilinio posėdžio? Tai būtų vienas klausimas.

Ir antras. Kadangi yra ištis daug iššūkių, daug problemų ir kolegų Seimo nariai teikia labai daug įstatymų projektų tuo pačiu norėdami girdėti Vyriausybės narių poziciją vienu ar kitu klausimu, ar planuojate taip pat rengti Vyriausybės narių informacinius pranešimus, kad turėtume galimybę išgirsti realią esamą situaciją? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimus. Pirmiausia dėl Vyriausybės narių pranešimų, atsakymų į klausimus. Panašiai kaip ir pavasario sesijoje buvo nemažai atvejų, kai vienu ar kitu svarbiu klausimu, svarbia tema Vyriausybės nariai ateidavo ir atsakydavo į klausimus. Tikrai tęsime tą tradiciją, manau, tai dabartiniu laikotarpiu ypač svarbu ir tiek antradieniais, tiek ketvirtadieniais, esant poreikiui, žinoma, tokias klausimų ir atsakymų sesijas rengsime, jeigu bus toks poreikis.

O dėl teisėkūros kokybės, dėl įstatymų projektų, kurie yra darbotvarkėje, tai tikrai galiu dar kartą pabrėžti, kad kokybė, o ne kiekybė yra pagrindinis prioritetas. Mes šiandien matome gana nemažai projektų, užregistruotų iš atskirų Seimo narių, žinoma, tradiciškai frakcijų, tiesa, kai kurie yra tik planuojami, dar nematome jų konkrečių formuluočių, tai galiu daryti prielaidą, kad gal ir ne visi bus pateikti tie, kurie dabar planuojami, matysime per Seimo sesiją. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia L. Kukuraitis. Pastebėsiu, kad naujosios frakcijos atstovai labai aktyvūs, visi penki pirmieji klausimai būtent jų frakcijos.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, posėdžio pirmininke. Iš tiesų mes aktyvūs buvome ir anksčiau, bet būsimė ir toliau. Sveikinu Seimą ir Vyriausybę su nauju etapu. Tikrai norisi pasidžiaugti socialine darbotvarka, kuri yra siūloma, ir labai džiugu, kad ta darbotvarkė jau yra viešai žinoma ir kai kurie įstatymai aptarinėjami viešai, tai tikrai noriu pasveikinti ir ministrę, ir Vyriausybę.

Noriu keletą klausimų užduoti, kurių neradau darbotvarkėje. Šildymo kompensacijos. Šildymui augant, ar bus iš Vyriausybės iniciatyva ką nors daryti, ar čia mums Seime inicijuoti? Antaras klausimas yra apie trečiųjų maitinimą arba, kitaip sakant, pradinukų maitinimą, nes pirmo-kai, antro-kai šiuo metu nemokamai maitinami, ar toliau bus vystoma link trečiųjų, ketvirtųjų, kaip čia Vyriausybė apsisprendusi?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Dėl maitinimo dabar diskutuosime, turėjome apžvalgą, kokia įtaka buvo nemokamo pirmųjų maitinimo, antro-kai yra maitinami nemokamai nuo rugsėjo 1 dienos. Dėl visų kitų sprendimų ieškosime, ar tai turėtų būti tąsa ir, kaip pasakyti, plėtra, ar tos pa-

čios arba panašios lėšos galbūt galėtų būti nukreipiamos ir į kitas šeimoms kylančias problemas, kurias galėtume tomis lėšomis spręsti, bet priimdami sprendimus, aišku, diskutuosime, versimės ir žiūrėsime, kas yra efektyviausia resursų panaudojimo prasme.

O dėl šildymo kainų, tai turėjome susitikimą ir su premjere, dalyvavo ir mūsų Paramos skyriaus specialistai, yra įvertintas lėšų poreikis, kuris galėtų ištikti savivaldybes dėl augančių kompensacijų poreikio. Tos lėšos galimai bus padengtos ir pačių savivaldybių iš vadinamų lėšų, kurios yra perskirstomos iš piniginės socialinės paramos.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Norėčiau paklausti turbūt ir Seimo Pirmininkės, ir Vyriausybės atstovų. Vienas klausimas yra susijęs su balsavimu internetu. Mes Seime esame ir rezoliuciją priėmę dėl balsavimo internetu spartinimo, žiūrėjimo, sprendimų ieškojimo. Ar yra kažkas numatyta šioje sesijoje dėl šito klausimo? Tiesą sakant, neradau, galbūt praleidau.

O Vyriausybės norėčiau paklausti dėl duomenų atvėrimo. Tai yra vienas iš Vyriausybės prioritetų, kad kuo daugiau duomenų būtų atverta. Man pavyko rasti vieną projektą, kiti gal neregistruoti, tai gal kažkur yra? Atrodo, sveikatos srityje yra vienas projektas, kuris tiesiogiai susijęs su duomenų atvėrimu. Ar yra kitų projektų, kurie tai sričiai yra pritaikyti?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Ačiū už klausimą. Mano žiniomis, keli kolegos gana aktyviai užsiima šiuo klausimu ir ketina teikti atitinkamas pataisas, susijusias būtent su galimu elektroniniu balsavimu Pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje. Tokiu gana siauresniu, bet, žinoma, ir atsispirdami nuo tos rezoliucijos, dėl kurios mes Seime esame balsavę. Taip, tokie planai yra.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal atsakysiu į klausimą. Tas paketas, kuris pateiktas Sveikatos apsaugos ministerijos iniciatyva... Kadangi tai yra specifiniai duomenys, tai yra sveikatos duomenys, ir reikalauja specifinio reglamentavimo, todėl reikalingas atskiras įstatymas dėl pakartotinio panaudojimo. Bet šiaip dėl duomenų atvėrimo, žinote, nėra tokio įstatymo, kuris pasakytų – atversime duomenis, nes yra labai daug darbo, kuris dabar vyksta ir dėliojant RRF investicijų lėšas, kurių labai didelė dalis skiriama IT ir skaitmeninimo sprendimams. Visa duomenų atvėrimo logika tikrai dėliojama, bet tai yra daugiau susiję su praktiniais darbais institucijose, o ne su kokiomis nors teisėkūrinėmis iniciatyvomis. Bet aš manau, kad tikrai galėtų Vyriausybės kanceliarijos žmonės, atvykę, tarkim, į frakciją, jums pristatyti, kaip tas planas atrodo, tam, kad tiesiog jūs jį matytumėte, nes kokių nors labai specialių įstatymų poreikio šiame etape bent jau mes nesame fiksavę ta tema. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Nėra. Toliau klausia G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Norėčiau paklausti vidaus reikalų ministrės. Aišku, Vyriausybės užregistruota daugiau nei 100 įstatymų projektų, iš kurių 70 neregistruotų (tiksliau – mes perkame katę maiše), bet man labiausiai įstrigo Valstybės tarnybos įstatymo... arba valstybės tarnybos reforma. Dar birželio mėnesio gale buvo parlamentinė kontrolė ir viceministrė sakė, kad atneš tik koncepciją, o dabar matome jau visą įstatymų paketą. Kaip čia bus iš tikrųjų?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Gerbiama kolege, norėčiau pasakyti, kad tikrai yra ruošiami visa valstybės tarnybos koncepcija. Ji ateis ir ji bus pristatyta komitete. Šitas įstatymas ir siūlymai tikrai nėra iš tikrųjų visa valstybės tarnybos reforma, o tiesiog siūlymai, kurie padėtų iš tikrųjų mums valstybės tarnyboje turėti daugiau lankstumo, skaidrumo. Tiesiog tie sprendimai yra reikalingi dabar nelaukiant, bet valstybės tarnybos reforma tikrai juda su pačia koncepcija, kuri bus pristatyta ir, manau, išdiskutuota su kolegomis Seime.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Sysas. Nėra. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas būtų premjerei. Štai darbotvarkėje, nors mes čia siekiame lyg ir darnos, sutarimo, pradedame girdėti žmones, kurie protestuoja, yra tokių klausimų, kurie kelia didelių emocijų. Tai yra narkotikų dekriminalizavimas, kitaip tariant, legalizavimas. Prieš tai, kaip žinote, labai kritiškai pasisako policija, nors išvadose to nėra. Toliau, Atliekų tvarkymo įstatymas, kuris, kaip teigiama, aš nežinau, bet ekspertai teigia, kad stipriai sukelia kainas ir tai gali diskredituoti rūšiavimą, žaliąją, tą be atliekų, ekonomiką, mūsų siekius. Taip

pat transporto mokestis, parama alkoholio pramonei. Ar nemanote, kad vis dėlto šitiems įstatymams dabar yra ne laikas ir iš principo jie gali sukelti dar didesnę sumaištį?

Antras klausimas, jeigu galima. Ar yra numatyta kokia nors diskusija dėl tų klausimų, dėl kurių čia žmonės pasisako, – dėl pandemijos valdymo, kitų klausimų, tiesiog Seime, tam tikra diskusija su visuomene, su visuomenės grupėmis, tarpusavyje? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimus. Man labai nepatinka, kad jūs kalbėdamas turbūt tyčia vartojate žodžius, kurių šiaip nėra siūlomuose sprendimuose. Pavyzdžiui, kalbate apie legalizavimą narkotikų, apie kuriuos niekas nekalba, apie paramą alkoholio pramonei, apie kurią niekas nekalba. Beje, klausiate manęs apie projektus, kurių Vyriausybė neinicijuoja. Tai, kad tai yra Seimo darbų programa, tai yra Seimo darbų programa, o Vyriausybės siūlymuose šito nėra.

Vyriausybės siūlymuose yra siūlymų, susijusių su atliekų sektoriaus pertvarkymu, taip pat su mokesčių pakeitimais bus, bet jūs sakote: aš nežinau, taip žmonės sako. Vieni žmonės sako taip, kiti žmonės sako kitaip. Lygiai taip pat kaip ir apie pandemiją. Vieni žmonės sako, kad gyvenkime kaip Danijoje, kiti žmonės sako, kad Danijoje yra pasiskiepiję 90 % suaugusiųjų. Kai mes paskiepysime 90 %, tada galėsime gyventi kaip Danijoje.

Man atrodo, tokios diskusijos vertę turi, bet būtų labai gerai, ir Seimas yra tam vieta, kad tos diskusijos čia ir vyktų. Vyriausybė pateiks savo siūlymus, visi savo nuomones galės dėti ant stalo, diskutuoti, rasti kompromisą, jeigu pavyks, jeigu nepavyks, tiesiog nepriimti sprendimo. Taip irgi būna. Aš diskusijoje nematau jokios žalos, juolab kad jūs pats kalbate, kad diskusijos turi vykti. Aš sutinku, kad diskusijos turi vykti, gali vykti, čia yra tautos atstovai, su visa tauta padiskutuoti joks politikas neturi jokios galimybės, nes tai yra 3 mln. žmonių, čia yra tautos atstovai, kurie atstovauja tiems 3 mln. žmonių, ir čia ta diskusija ir turi vykti. Kokia forma, tai yra Seimo valia.

PIRMININKAS. Paskutinis turbūt galės paklausti S. Tumėnas, nes laiką mes jau šiek tiek net viršijome.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Kreipiuosi į Seimo Pirmininkę. Gerbiama Seimo Pirmininke, ar darbų programos turiniui įtakos turėjo rugpjūčio įvykiai, rugpjūčio mitingas, na ir šios dienos mitingas, ar atsižvelgėte į žmonių tuos norus, kurie buvo išsakyti, ar buvo padaryta korekcijų, ar buvo kas nors atidėta darbų programoje?

Ir antras – Vyriausybei ar Ministrui Pirmininkei. Seimo Pirmininkė minėjo, kad gerai tvarkomasi su problemomis, migrantų srautais pasienyje, tačiau yra daugybė problemų ir su tolimesnėmis valstybėmis, pavyzdžiui, su Kinija. Ar daromi bus kokie nors žingsniai, kad nekonfliktuotume su ta gigante valstybe, nes jau ir dabar verslininkai patiria nuostolių, ir ar Vyriausybė numato patirtus verslininkų nuostolius kaip nors kompensuoti? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Jeigu pažvelgtumėte kruopščiau, atidžiai į Seimo rudens sesijos darbų programą, pamatytumėte, matyt, kad frakcijos registravo daug siūlymų, ir valdančiosios frakcijos, manyčiau, laikosi tos politinės darbotvarkės, kurios laikėsi nuo pat pradžios, tai yra tos politinės darbotvarkės, dėl kurios yra susitarta valdančiosios koalicijos susitarime. Manau, kad to tikisi tie rinkėjai, kurie balsavo už valdančiąją koaliciją sudarančias partijas. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš pabandysiu atsakyti ponui Stasiui. Tikrai Vyriausybė nesipyksta su Kinija. Vyriausybė įgyvendina savo Vyriausybės programą, kur nebūtinai viskas, kas yra toje programoje numatyta, visam pasauliui turėtų patikti. Man atrodo, šie klausimai gali būti išsprendžiami dvišaliu būdu tiek, kiek abi šalys yra linkusios dialoge dalyvauti.

O šiaip jau toks bendresnis pastebėjimas apie įvairius nuostolius ir ką jūs čia kalbate. Mes turėjome labai panašių diskusijų turbūt 2014 metais, kai buvo nustatytos sankcijos Rusijai, dėl Baltarusijos sankcijų turbūt tą patį taip pat diskutuojame. Nors čia yra visai kita situacija, bet apie tuos nuostolius kalbant, man atrodo, kad, žinote, visada yra patikimiausia ir aiškiausia turėti verslo santykius su tomis valstybėmis arba tose srityse, kur yra vienareikšmiškai aiški teisinė sistema, įstatymo viršenybė ir atitinkamai rizikos yra mažiausios. Ten, kur yra galbūt didesnių galimybių, kartais būna didesnių rizikų, bet tą riziką verslas turi mokėti tiesiog įsiskaičiuoti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū klausiusiems ir atsakiusiems. Tam skirtas laikas baigėsi. Dėl motyvų ar yra užsirašiusių? (*Balsai salėje*) Taip. Už – T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Jeigu leisite, aš pasinaudosiu proga tiesiog pratęsti diskusiją su Seimo Pirmininke ir išsakyti keletą minčių dėl jos argumentų, kad Seimas vargu ar galėtų dalyvauti valdant krizes. (*Balsai salėje*) Aš manau, kad galėtų, ir mes šiandien, tiesiog pažvelkite, šiandien Seimo nutarimo projektui pritarta dėl karinės jėgos panaudojimo. Yra sąrašėlis darbų, kuriais leidžiama daryti kariuomenei dėl migrantų krizės. Kas priima šitą sąrašėlį darbų tikrinti asmenų transporto priemones, riboti, duoti privalomus nurodymus fiziniams asmenims? Visa tai daro Seimas. Migrantų krizė irgi yra labai skubių sprendimų reikalaujantis režimas. Lygiai taip pat galimybių pasas, kuris mūsų viešojoje diskusijoje ir tautosakoje jau daugiau negu pusę metų linkniuojamas. Tai tikrai pakankamas laiko tarpas, kad bent jau Seime padiskutuotume dėl elementariausių formuluočių, elementariausių principų. Ar vis dėlto drausti tiems studentams gyventi bendrabutyje, ar nedrausti? Tokie esminiai dalykai tikrai galėtų atsirasti nutarime, ir tada Vyriausybė, perėjusi Seimo pirtį, Seimo filtrą, tikrai bus daug tvirtesnė ir mūsų tie sprendimai galbūt bus taiklesni ir žmonės nebesirinks aikštėse.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasisako V. Bakas.

V. BAKAS (*DFVL*). Iš tikrųjų premjerė išbėgo, bet labai emociškai reaguoja, labai jautriai pastaruoju metu, nuo pat Seimo sesijos pradžios. Aš tik noriu pasakyti, kad, man atrodo, premjerė yra suklaidinta dėl darbotvarkės, nes, pavyzdžiui, narkotikų dekriminalizavimo projektą teikia Vyriausybė, o ne Seimo nariai. Tai viena. Tokiems projektams niekaip negalėčiau pritarti, tokio pobūdžio projektams, nes dekriminalizavimas reiškia legalizavimą, kitaip tariant, jeigu panaikinama atsakomybė, vadinasi, tai legalu, administracinė iš esmės niekinė.

Antra, jeigu Vyriausybė teikia atliekų įstatymus, kurie brangins paslaugas visiems Lietuvos gyventojams, ir nežino, neturi atsakymų į tai, ko klausia žmonės, kalbamės vienmandatėse, klausime žmonių, tai tokie įstatymai irgi negali patekti į Seimo darbotvarkę. Jie yra nepagrįsti, neįdiskutuoti. Alkoholio pramonę remiantys įstatymai irgi yra visiškai nepriimtini, mes žengiamo tikrai kelis žingsnius į priekį, išsivaduodami iš jos, išvaduodami visuomenę nuo alkoholio magnetų ir jų įtakos valstybės valdyme, dabar jie vėl grįžta į darbotvarkę. Tokiems projektams niekaip negalime pritarti ir tai nėra klaidinimas.

PIRMININKAS. Ką gi, po vieną už ir prieš pasisakė. Balsavimas mūsų darbotvarkėje numatytu laiku. Šį klausimą kol kas baigiame.

12.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021–2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-696(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021–2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ projektas. Pranešėjas – Kultūros komiteto pirmininkas V. Juozapaitis. Prašom. Priėmimas.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, komitetas po svarstymo stadijos sulaukė Teisės departamento pastabų, į jas buvo atsižvelgta ir bendru sutarimu pritarta. Dabar dokumentas jau yra pataisytas pagal Teisės departamento siūlymus ir nebėra jokių abejonių ar kokių nors trukdžių šį dokumentą priimti.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl Teisės departamento pastabų, kaip žinote, mes neturime balsuoti, jos priimamos tokios, kiek pagrindinis komitetas matė galimybes į jas atsižvelgti, ir tai matome projekte. Nutarimo projekte yra du straipsniai.

1 straipsnis. Ar būtų norinčių dėl jo kalbėti? Nematau. Ar galime bendru sutarimu jam pritarti? Galime pritarti, pritariame. 2 straipsnis. Ar yra norinčių dėl jo pasisakyti? Nematau. Taigi siūlau pritarti ir 2 straipsniui bendru sutarimu. Pritariame. Motyvai dėl viso. Ačiū pranešėjui. Už kalbėti užsirašęs V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiami Seimo nariai, turime situaciją Lietuvoje, kai kai kurios sritys yra tokios besikeičiančios, besiformuojančios, bet neįgaunančios išbaigtos formos. Labai gaila,

kad viena tokių sričių yra kultūra – priimame įvairius vystymo planus, ilgalaikes strategijas, bet nepasiekiamo efektyvių sistemų, ypač finansavimo srityje. Mūsų Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija taip pat vis priimdavo nutarimus, priimdavo vienus ar kitus metus, bet kai reikėdavo realizuoti šiuos sumanymus ir skirti finansavimą, dažnai būdavo improvizuojama, nepasiekama kokia nors aiški sistema. O valstybėje turi būti aiški sistema ir turi būti aiškūs instrumentai, nes nuo to, kaip mes sudėliosime mūsų valstybinę sąmonę, kaip mes sugebėsime jaunąją kartą parengti šiems valstybės statymo darbams, priklausys ir mūsų ateitis. Todėl skatinčiau kolegas pritarti šiems pasiūlymams ir sukurti tas efektyvias sistemas, kurias įgalino padaryti šios dienos mūsų balsavimas. Labai ačiū.

PIRMININKAS. R. Šarknickas taip pat nori kalbėti už. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju, pirmininke. Iš esmės kolega jau pasakė tai, ką norėjau pasakyti. Pabaigai noriu pasakyti: nepykite, pirmininke, kad kažkiek paprieštaravome, išėjo viskas į gerą pusę. Tad kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsavimas, kaip žinote, bus kiek vėliau. Aš iš karto Seimo narius noriu perspėti, kad greičiausiai balsavimo laikas bus ankstyvesnis, matant, kaip mes dabar svarstome projektus. Bet tai patikslinsime vėliau.

12.13 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-2842GR, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 11 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-2843GR, Vidaus vandenų transporto kodekso 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-2844GR, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 2, 3, 5, 10, 11, 14, 17, 19, 22, 32, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIP-2845GR, Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-2847GR, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-2849GR (*pateikimas*)

Dabar projektai, 1-6.1.–1-6.6. klausimai – Transporto veiklos pagrindų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji, kuriuos vetavo Respublikos Prezidentas. Žodis suteikiamas Prezidento patarėjui J. Neverovičiui. Prašom.

J. NEVEROVIČ. Gerbiamas Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos Prezidento dekretą dėl grąžinimo Seimui pakartotinai svarstyti įstatymų paketą, skirtą įgyvendinti valstybės įmonių Lietuvos oro uosto, „Oro navigacija“, Vidaus vandens kelių direkcijos ir Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos valdymo pertvarką į akcines bendroves bei keisti šiuo metu valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančios viešosios transporto infrastruktūros valdymo ir naudojimo principus.

Transporto sektorius priskiriamas prie nacionaliniam saugumui užtikrinti strategiškai svarbių ūkio sektorių. Įmonės, kurios valdo Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelius, tarptautinius Vilniaus, Kauno, Palangos oro uostus, teikia oro eismo vadybos, ryšių, navigacijos ir stebėjimo ir kitas susijusias paslaugas, priskiriamos prie pirmosios kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių. Tarptautiniai oro uostai, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto infrastruktūros objektai, oro erdvės eismo srautų valdymo ir susijusios sistemos ir įrenginiai priskiriami nacionaliniam saugumui užtikrinti strateginę reikšmę turinčiai infrastruktūrai. Numatoma prie šios strateginę reikšmę turinčios infrastruktūros priskirti ir valstybinės reikšmės vidaus vandens keliuose esančias apsaugines dambas, bunas, laivų šliuzus.

Vykdant pertvarką numatoma naujoms bendrovėms perduoti nuosavybės teise valdyti ir naudoti tam tikros viešosios transporto infrastruktūros objektus, kurie taip pat yra svarbūs ir užtikrinant nacionalinį saugumą. Perdavus šiuo metu valstybei nuosavybės teise priklausančius objektus būtina vertinti, kokiomis sąlygomis tam tikros bendrovės galėtų juos valdyti ir naudoti, kad būtų tinkamai užtikrinti viešieji su transportu ir nacionaliniu saugumu susiję interesai.

Lietuvos Respublikos Prezidentas supranta ir pritaria šių pakeitimų pagrindiniam tikslui sudaryti prielaidas efektyviai valdyti įmonėms patikėtą turtą ir vykdyti ūkinę veiklą. Tačiau, Prezidento nuomone, būtent įstatyme reikalingi saugikliai, nedviprasmiškai ir nepaliekant erdvės interpretacijoms užtikrinantys, kad taip pat efektyviai ir tinkamai būtų įgyvendinami su bendrovėmis perduota infrastruktūra susieti viešieji transporto ir nacionalinio saugumo interesai. Būtent dėl to Prezidentas siūlo patikslinti Transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 3 dalį, numatant aiškų reikalavimą, kad viešojo transporto infrastruktūros objektai gali priklausyti tik tokioms akcinėms bendrovėms, kurių visos akcijos priklauso valstybei arba savivaldybei, arba jų valdomoms bendrovėms. Tokiu būdu panaikinama rizika dėl bet kokių finansinių ar teisinių veiksmų ir rizikų valstybei ar savivaldybei netekti viešojo transporto infrastruktūrą valdančių bendrovių akcijų nuosavybės. Prezidentas taip pat siūlo pakeisti Transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 5 dalį, numatyti, kad viešosios transporto infrastruktūros objektais negali būti užtikrinami kitų, nei jos nuosavybės ar patikėjimo teise valdančių asmenų prievolių įvykdymas, o infrastruktūros objektai, kurie pripažinti nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbiais įrenginiais ir turtu, juos valdančių asmenų prievolės gali būti užtikrinamos tik gavus nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisijos leidimą. Į viešuosius transporto infrastruktūros objektus negali būti nukreipti išieškojimai pagal kreditorių reikalavimus. Tokie sprendimai leistų išvengti grėsmės, kad viešojo infrastruktūra būtų naudojama ne viešajam, o individualiam trečiųjų asmenų interesui, taip pat išvengti rizikos, kad pačios nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius transporto infrastruktūros objektus valdančios bendrovės neatsakingai juos panaudotų savo prievolių užtikrinimui ir tokiu būdu galimai sukeltų grėsmę nacionaliniams saugumo interesams.

Taip pat Prezidentas siūlo iš Transporto veiklos pagrindų įstatymo 6 straipsnio 5 dalies išbraukti nuostatą, numatančią, kad, jeigu valstybės ar savivaldybės valdoma bendrovė neturi turto, iš kurio galima išieškoti, išieškotojų reikalavimai būtų tenkinami iš valstybės ar savivaldybės biudžeto. Prezidento įsitikinimu, negalima atsakomybės už, pavyzdžiui, galimai aplaidžius valstybės ar savivaldybės bendrovių sprendimus savaime perkelti visuomenei, šių bendrovių skolas dengti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšomis. Tai neskatina kuo efektyvesnio valstybės ir savivaldybių bendrovių valdymo, atsakingo viešosios transporto infrastruktūros naudojimo. Toks šių bendrovių reguliavimas neturi suteikti privilegijų kitų rinkoje veikiančių įmonių atžvilgiu, kurios tokių valstybės ar savivaldybių garantijų nebeturi.

Prezidentas taip pat siūlo pakeisti Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo 2 straipsnio 15 dalį, numatant kolegialumą prižiūrint ir valdant naują bendrovę. Klaipėdos uosto unikalumas Lietuvai, išskirtinis statusas nacionaliniam saugumui bei valstybės ekonominei gerovei reikalauja įstatyme įtvirtinto profesionalaus valdymo ir skaidrumo. Tą, Prezidento vertinimu, galima užtikrinti tarp dviejų pakopų veiklos priežiūros ir valdymo organų – Stebėtojų tarybos ir dirbančios profesionalios valdybos, kurios pirmininkas skiriamas ir uosto direkcijos vadovu. Toks formatas per Stebėtojų tarybą ir joje dalyvaujančius tiek valstybės atstovus, tiek nepriklausomus narius leidžia užtikrinti reikalingą naujos bendrovės veiklos priežiūrą, o per kolegialią valdybą – profesionalų valdymą. Tai būtinos sąlygos siekiant užtikrinti, kad direkcijos valdomai viešajai transporto infrastruktūrai ir nacionaliniam saugumui svarbiems objektams būtų skiriamas adekvatus dėmesys, lėšos ir investicijos. Tai ypač aktualu, kai Transporto veiklos pagrindų įstatyme atsisakoma įpareigojimo lėšas, gautas už naudojimąsi viešojo transporto infrastruktūra, naudoti tik šios infrastruktūros funkcionavimui užtikrinti, jos modernizavimui ir su ja susijusioms programoms įgyvendinti, ir nenumatoma jokių papildomų, su nacionaliniu saugumu susijusių reikalavimų.

Taigi prašau gerbiamų Seimo narių Prezidento pasiūlymus svarstyti, jiems pritarti. Esame juos išdiskutavę su atitinkamų komitetų pirmininkais, su Susisiekimo ministerijos vadovybe ir, mūsų žiniomis, jie palaiko šiuos pasiūlymus. Ačiū, pirmininke.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmininkas klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Prezidento patarėjau, tikrai pritariu šioms pateiktiems projektams, bet aš dar būčiau kategoriškesnis, kad vis dėlto išliktų

kaip valstybės įmonės, ir pasakysiu keletą aspektų kaip buvęs ir susisiekimo ministru, ir premjeru. Pavyzdžiui, Klaipėdos jūrų uosto teritorijoje geležinkelio atšakos nuo Klaipėdos geležinkelio stoties priklauso Klaipėdos jūrų uostui, ir akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ neperimdavo dėl to, kad jų priežiūra, eksploatacija, arba jeigu būdavo numatytos tam tikros investicijos papildomų geležinkelių įkūrimui uoste dėl krovos apimčių didėjimo... akcinė bendrovė „Lietuvos geležinkeliai“ atsisakydavo įrengti. Vadinas, buvo valstybės, konkrečiai Vyriausybės, spaudimas, kad uostas organizuotų projektus ir šituos projektus įgyvendintų. Galiu pasakyti, kad yra privačių ūkio subjektų, tokių kaip UAB „Vega“, ir 3 kilometrų geležinkelis uoste priklauso privačiai kompanijai. Šitas klausimas tikriausiai irgi neišspręstas.

Kokia jūsų nuomonė, jeigu taps akcine bendrove ir 100 % akcijų priklausys valstybei, ar akcinė bendrovė dar galės išleisti papildomai akcijų įsigyti viešai, ar apsiribos tuo akcijų paketu, jeigu bus priimtas akcinės bendrovės statusas?

J. NEVEROVIČ. Ačiū už jūsų klausimą. Iš tiesų Prezidento pasiūlymų esmė yra kaip tik apsaugoti akcijas nuo bet kokių sandorių, ar tai būtų skolinimas, kur po to tas kapitalas būtų konvertuojamas į akcijas, ar kalbant apie turto sandorius. Prezidento nuomone, jeigu būtų kalba apie akcijas, kiekvienu atveju ar įmonė, ar ministerija turėtų sugrįžti į Seimą, dėl tokių nuosavybę reguliuojančių klausimų ateitų spręsti čia.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia A. Skardžius. Nėra salėje. Klausia K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų, manome, žengiamo gerą žingsnį, kad mūsų valstybinės įmonės būtų konkurencingos su kitomis įmonėmis, konkuruojančiomis rinkoje, nes dabartiniu metu yra akcinių bendrovių tam tikri apribojimai, suvaržymai arba per didelė biurokratija. Galiu pasakyti vieną kitą pavyzdį: kad ir vadovo išleidimas atostogų ar komandiruočių – reikėdavo aukščiausio lygio sutikimų ir leidimų. Be to, dabar bus laisvesnis kelias ir skolintis lėšų, kai galės operatyviau reaguoti į rinkos pokyčius, nes pagrindinis tikslas yra efektyvumas ir konkurencija išorinėje rinkoje. Kaip jūs galvojate, šitie pasiūlymai visi kartu jūsų, mūsų ar padės įmonėms tapti konkurencingesnėmis?

J. NEVEROVIČ. Ačiū, pirmininke, už tai, kad dar kartą paryškinote visą motyvaciją šito veiksmo ir šitos reformos. Prezidentas tam tikslui pritaria. Kaip tik Prezidento pasiūlymas dar sustiprina reformą, nurodo konkrečiai raudonas linijas, kad kalbame apie veiklos efektyvinimą, potencialo išlaisvinimą, tačiau valdant visas rizikas, kas ypač susiję su nacionaliniu saugumu.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas. Taip pat nėra. Kitas – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, jūs savo pasisakyme minėjote, kad verslas kai kada netolygiomis sąlygomis konkuruoja su savivaldybės įmonėmis. Aišku, yra tam tikrų problemų, kai galbūt savivaldybės turi subsidijuoti tam tikras savo įmones, nes verslui kai kada tai nėra įdomu. Pavyzdžiui, imkime vietinį transportą ir panašiai. Iš tikrųjų matydamas tam tikrą situaciją, kuri ne visada apsimoka, nes tai yra ir socialinė paslauga, savaime suprantama, verslas nenori prisiimti tos naštos, kadangi yra daug problemų. Bet, kita vertus, yra kitų įmonių, kurios iš tikrųjų kai kada, apie jas čia nekalbama, gauna tam tikrus pelnus ir savivaldybės tuos pelnus per dividendus pasiima visai kitiems poreikiams. Nors įmonės kai kada sako, kad galbūt reikėtų vystyti savo įmones, bet vis dėlto savivaldybėms yra kiti interesai, tarkim, investuoti į kokius nors gražius dalykus.

Ar nemanote, kad ir šiuo atveju turėtų būti koks nors tam tikras griežtesnis reikalavimas, kad vis dėlto savivaldybės, tarkim, surinkdamos pinigus už viešąsias paslaugas nepiktnaudžiautų tų įmonių gaunamais dividendais, o daugiau būtų nukreipta į tų pačių įmonių vystymą. Ačiū.

J. NEVEROVIČ. Ačiū už jūsų klausimą. Aš supratau, kad jūsų klausimas labiau liečia savivaldos įmonių valdyseną, o šiuo atveju Prezidentas pasisakė dėl panaikinimo potencialiai nelygaus traktavimo valstybinių ir savivaldybių įmonių, lyginant su kitais civilinio proceso dalyviais, kai buvęs pasiūlytas reguliavimas kaip ir įtvirtino tokį specialų statusą toms įmonėms galimai gauti specialią garantiją, kad nesvarbu, kas įvyks, valstybė savo biudžetu ar savivaldybė savo biudžetu prisiima atsakomybę. To neturėtų būti, čia yra neteisinga iš principo ir dėl to Prezidentas pasiūlė tą išbraukti.

PIRMININKAS. Atsakėte į visus... Dar, atsiprašau, klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Aš turėjau tokį klausimą, bet kolegos, kaip pasakius, savo klausimais atsakė, kas dabar iš esmės trukdytų tuos plusus daryti esant dabartinei situacijai. Mano klausimas būtų iš esmės dėl „Independence“ laivo, kuris valstybei kainavo 300 mln., ir kiekvienais metais po, dabar tikslaus skaičiaus nepasakysiu, po ne vieną milijoną moka valstybė. Norėjau paklausti dėl to laivo, kuris laiko dujas ir teikia mūsų valstybei. Vien jo variklis, kuris nedirba, kainuoja per 30 %. Kiek čia pasiteisintų, jeigu išpirktų tą laivą valstybė, kiek tai kainuotų, negu dabar kainuoja? Mokame daug mokesčių tam laivui išlaikyti. Išperkant turbūt laivą valstybei, kiek žinome, kainuotų kur kas pigiau, nes dabar yra ir procentai dideli, ir panašiai. Ačiū.

J. NEVEROVIČ. Labai ačiū už jūsų klausimą, tačiau šis klausimas nėra niekaip svarstomas su šiuo paketu. SGD laivo įstatymas paminėtas pakete tik todėl, kad formaliai yra tam tikri susiję dalykai, kurių, beje, Prezidentas, niekaip nekeitė ir paliko galioti taip, kaip nusprendė Seimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, kas norėjo paklausti, paklausė. Ačiū pranešėjui. Dabar motyvai. Z. Balčytis – už.

Z. BALČYTIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų iš esmės pritariu viskam, kas čia buvo šiandien kalbėta kolegų dėl išlaikymo valstybės žinioje labai svarbių objektų. Jeigu nenorime kaip valstybė mokėti keletą kartų, o po to aiškiai brangiau, tai šio principo mes turime laikytis.

Mes turime labai gražių tokių neigiamų pavyzdžių, jie nėra gražūs, kai kažkada pati Estija pardavė savo geležinkelius privačioms kompanijoms ir po to, po dešimties metų, reikėjo išpirkti. Taip pat panaši sistema atsitiko su Didžiosios Britanijos tam tikrais infrastruktūriniais objektais.

Todėl, aišku, gyvenimas yra aiškiai pasakęs, kad reikia sudėti visus saugiklius, kad šie objektai, ypač oro navigacija, ypač geležinkeliai, taip pat valstybinis jūrų uostas, liktų valstybės žinioje esant bet kokiems struktūriniais pasikeitimams. Tikrai raginu visus savo kolegas palaikyti Prezidento veto. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau pasisakančių nėra. Kol kas stabtelėkime prie šių projektų. Balsavimas, kai bus balsuojama dėl visų projektų.

12.29 val.

Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo Nr. IX-1165 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-764, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 21, 49 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-765 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-7.1 ir 1-7.2 klausimai – Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis Valstybės tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėjas – Seimo narys Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Jeigu galima, tai aš abu įstatymus ir pristatysiu, nes antras tik lydimasis. Jeigu galima, šiek tiek apie esmę.

Nuo 2002 metų jau 19 metų mes, kaip Seimas, turime vienintelį savo atstovą Europos Sąjungoje, tai yra Briuselyje. Bet aš manau, per visą tą laiką ir anksčiau puikiai žinojome, kad yra nacionalinių parlamentų, kurių įtaka, tiesą pasakius, Lietuvos likimui, Lietuvos interesams kartais būna net didesnė negu Europos parlamento. Šiuo atveju aš kalbu apie JAV Kongresą.

Galiu paminėti kelis faktus, jeigu ne JAV Kongresas, mūsų net ir nepriklausomybės nepripažinimo politika nebūtų įtvirtinta. Mūsų ambasada Vašingtone dirbo būtent dėl to, kad JAV Kongresas apsisprendė palaikyti mūsų ambasadą ir nepripažino okupacijos, nekalbant apie JAV Kongreso paramą mūsų narystei NATO, nekalbant apie jo įtaką visiems geopolitiniams sprendimams, kurie vyksta aplink mus, ar tai būtų baltarusių laisvė, galų gale net dabartinė Kinijos ataka, apie Kongreso paramą mūsų energetinio saugumo projektams. Kongresas Amerikoje yra svarbiausia institucija, ką labai dažnai ne visoms šalims pavyksta suprasti iš karto, demokratija iš tikrųjų yra gerbiama. Kongresmenų sprendimai administracijai turi milžinišką, svarbiausią galią. Todėl daugelis kitų valstybių, keli maži pavyzdžiai, pavyzdžiui, Kinija, mano žiniomis, Vašingtone turi apie 700 žmonių, kurie dirba su Kongresu, britai – 100, Lenkija – 10. Mes turime maždaug pusę žmo-

gaus, diplomata, kuris apima dar daugybę kitų klausimų. Šiuo sprendimu mes turėtume savo atstovą, kuris dirbtų nuolat, kiekvieną dieną, su iš esmės galingiausiu planetoje demokratiniu parlamentu, kuris labai dažnai turi vieną iš lemiamų įtakų mūsų svarbiausiems sprendimams. Tačiau, neapsiribojant Amerika, jeigu Seime atsirastų politinės valios ar noro, ar toks interesas iškiltų, mes pagal šį įstatymą taip pat galėtume paskirti savo atstovą darbui ir su kitais parlamentais, jeigu toks interesas šiuo metu būtų.

Ką dar pabrėšiu, kas šiame įstatyme yra akivaizdu skiriant tą žmogų – bus išvengta visų įmanomų politinių įtakų, tai yra bus skiriamas, kaip ir Briuselio atveju, valstybės pareigūnas, mūsų kanceliarijos darbuotojas, kuris bus atrinktas konkurse, dar valdyba bet koku atveju įvertins tą sprendimą, tai bus aptarta ir Užsienio reikalų komitete, bus skiriamas žmogus taip pat su užsienio reikalų ministro pritarimu. Kaip ir visų specialiųjų atašė atveju, dvigubo pavaldumo: tiek Seimui, Seimo kancleriui, tiek diplomatinės atstovybės vadovui, nes, aišku, turės dirbti labai glaudžiai su visais kitais žmonėmis ambasadoje Vašingtone.

Ką konkrečiai jis darys? Visų pirma, toks žmogus seka procesus parlamente, seka svarbiausias diskusijas, informuoja, jeigu tam tikri sprendimai gręstų Lietuvos saugumo interesams, ar faktiškai informuoja apie tai, kuo mes galėtume pasinaudoti. Kvietų į vadinamuosius *hieringus*. Ką tik prieš jus kalbėjo J. Neverovičius. Kai jis buvo energetikos ministru, jis kalbėjo JAV Kongrese, Energetikos komitete. Po to pasisakymo JAV tikrai reikšmingai mus parėmė tiek tiltų klausimais, tiek LNG terminalo klausimais. Lygiai taip pat ministras A. Ažubalis kažkada kalbėjo Helsinkio komitete, kai mes vadovavome ESBO. Tie *hieringai* turi ypatingą svarbą ir įtaką. Savo ruožtu Kongresui pristatytų tai, ką mes darome. Mes, aišku, esame labai svarbūs, tie dokumentai irgi yra svarūs, tačiau ne dažnai apie juos girdi, apie mūsų pozicijas informuojami kongresmenai, o jų įtaka, kaip jau šiek tiek minėjau pradžioje, yra ypatinga. Pavyzdžiui, kitą savaitę susitiksiu su senatoriumi R. Durbinu, būtent jis atvažiavo čia po Sausio 13-osios, pamatė tą situaciją, asmeniškai informavo senąjį Prezidentą Dž. Bušą apie situaciją ir taip padarė vieną iš svarbiausių poveikių Dž. Bušui, pripažįstant mūsų nepriklausomybę, ką jau kalbėti apie Dž. Makeino įtaką plėtrai ir taip toliau.

Apibendrinant – ši idėja paskirti tokį atstovą gimė realiai prieš tris kadencijas, 2012 metais, bet dėl įvairių priežasčių nepavyko sutarti. Šis pasiūlytas įstatymo projektas yra labai ilgai derintas tiek su Vyriausybe, tiek su Užsienio reikalų ministerija, su visais teisininkais. Mes iš pradžių galvojome pabandyti paskirti tą atstovą per vadinamųjų specialiųjų atašė Vyriausybės nutarimą, tačiau kadangi čia yra Seimo atstovas, žinoma, to negalime daryti. Mes dabar tiesiog išplečiame ribas to antrais metais priimto įstatymo dėl mūsų atstovo Europos Sąjungoje, atveriamo sau, kaip Seimui, galimybes daryti tiesioginę įtaką kitų šalių politikams. Atsiminkime viena – diplomatai vykdo instrukcijas, kurias sukuria kitų šalių politikai. Darydami tiesioginę įtaką tiems politikams mes, be abejonės, labai padėsime savo interesų įgyvendinimui.

Dar noriu pabrėžti vieną svarbią detalę: pinigai tokiam atstovui jau yra iš esmės nuo metų pradžios. Jie yra numatyti biudžete. Tad aš labai, tiesą pasakius, pragmatiškai prašyčiau kolegų kuo greičiau pritarti. Aišku, visos procedūros turi būti tvarkingai sudėliotos Seime, bet kuo greičiau mes pritarsime, tuo greičiau tuos pinigus panaudosime ir tuo greičiau turėsime savo žmogų, kuris tą Lietuvos įtaką Kongrese – įtakingiausiame parlamente demokratiškame Vašingtone – galės daryti kiekvieną dieną.

Savo ruožtu Valstybės tarnybos įstatymo lydimajame akte iš esmės yra atlikti tik techniniai pakeitimai, tai yra suderinti pareigybių pavadinimai, įrašytas Seimo nuolatinio atstovo pareigybės pavadinimas ir numatytos išimtys, kurios turėtų būti taikomos ne valstybės tarnybos, o atstovo įstatymo atveju. Tai iš esmės techniniai pakeitimai, kurie tik atspindi tai, kas yra pateikta svarbiausiame Nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo pakeitimo įstatymo projekte. Labai ačiū jums už dėmesį ir pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū už projekto pateikimą. Klausti nori šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia R. Miliūtė.

R. MILIŪTĖ (DFVL). Dėkoju, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Ačiū gerbiamam pranešėjui už pristatymą. Norėčiau paprašyti patikslinti, kokie dar lūkesčiai būtų keliami Lietuvos atstovui

JAV Kongrese, be informacijos teikimo? Ir ar tuos lūkesčius galės pateisinti vienas žmogus? Ar jūs manote, kad ta komanda ateityje galėtų didėti?

Ir dar klausimas: jūs, kaip Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, kokias matote kitas šalis, kuriose Lietuva galėtų turėti savo atstovus? Dėkui.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Puikus klausimas. Mes jau kokius penkerius–septynerius metus vežame į Lietuvą vadinamuosius *staferius*. Tai yra tuos žmones, kurie yra svarbiausi aptarnaujant, rengiant kongresmenų sprendimus. Mes tai darome dukart per metus už didžiulius valstybės pinigus, tiesą pasakius. Už mūsų Seimo pinigus. Ir poveikis būna, dvi dienas pašneka-me su jais, bet ir išsiskiriame. Tiesą pasakius, jei tas žmogus nuolat dirbtų ir Lietuvai surastų bent kelis tokius naujus *makeinus*, kurie buvo ypač įtakingi... Ar tas pats senatorius R. Dž. Durbinas – iš esmės vienintelis žmogus, kuris nulėmė, jeigu jūs atsimenate istorijas, dėl karinio tranzito. Mes labai kovojome, kad jis eitų ne tik per Rygos uostą, bet ir Klaipėdos. Tai ir buvo jo sprendimas, kuris nulėmė, kad 50 % pradėjo eiti per mūsų uostą tiesiai į Afganistaną.

Taigi poveikis tokio žmogaus būtų labai didelis. Kol kas turime tik pusę lietuvio. Jeigu turė-sime vieną su puse lietuvio, pasieksime tikrai daugiau. Neužmirškime, kad už to vieno su puse lietuvio, iš tikrųjų iš 20 atstovybės darbuotojų, dar yra ir milijonas lietuvių visose valstijose. Pa-vyzdžiui, kai mes stojome į NATO, mes apklankėme visas valstijas, ir tai leido Senatui nubalsuoti vienbalsiai už mūsų įstojimą į NATO. Gal ateityje reikės ir antro žmogaus, bet, duok Dieve, po 30 nepriklausomybės metų mes bent vieną pasiųstume.

Kalbant apie kitus parlamentus, aš ateityje, matydamas, kaip Jungtinė Karalystė skleidžia sparnus per savo visą *Global Britain* imperiją, laisvės ir demokratijos imperiją, kuri absoliučiai ati-tinka mūsų interesus ir siekia būtent ten, kur mes einame, ir matydamas, kaip jie mus remia, mąstyčiau ateityje apie tokio atstovo paskyrimą Londone, bet čia jau tikrai, manau, kitos Seimo kadencijos reikalas.

PIRMININKAS. Toliau klausia G. Paluckas.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, tikrai klausy-damas jūsų kai kurių žodžių aš tiesiog šiek tiek sunerimau, nes, jeigu girdėčiau kitos valstybės parlamentarą, svarstantį galimybę daryti įtaką mūsų parlamentui, na, manyčiau, kad tai nėra pats diplomatiškiausias pasakymas. Galbūt jūs turėjote ką nors kitą galvoje, nes, jeigu tai skambė-tų, pavyzdžiui, iš Rusijos krypties mūsų parlamento atžvilgiu, sakytumėte, kas tai per nesusipra-timas, ar ne? Mano klausimas susijęs su tolesnėmis perspektyvomis, nes iki šiol aš nežinau atvejo, pataisykite mane, kad mes prie kokios nors šalies parlamento turėtume savo atstovą. Turėjome prie Europos Parlamento, bet, jeigu aš neklystu, tą pareigybę panaikinome ganėtinai neseniai, ar ji liko, nežinau, pataisykite. Tačiau, jeigu mes turime tą santykį su konkrečiomis valstybėmis, kas mūsų perspektyvoje laukia, ką matote? Jūs užsiminėte apie Londoną, galbūt dar kitos valstybės irgi yra mums ne mažiau svarbios? Įdomu. Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš tikrai nesigėdiju to žodžio „įtaka“, nes įtaka nebūtinai yra nega-tyvi, yra įtaka pozityvi. Kaip jau minėjau, jeigu ne mūsų lietuvių įtaka Kongrese, neaišku, ar bū-tume išlikę laisvi, nes Kongreso parama mūsų laisvei per 50 metų buvo esminė ir net material, dėl jos mūsų ambasada galėjo išgyventi Vašingtone. Lygiai taip pat be Kongreso paramos, ma-nau, nebūtume NATO nariais. Tiesiog tiek. Turime daryti viską, kad jaunoji kongresmenų karta, kuriems yra 50 ar net mažiau metų, kurie šiaip jau nebežino tos Lietuvos taip gerai, kaip žinojo senatorius D. Makeinas... na, mes nuolat turime su jais dirbti. Vien Senate yra 100 senatorių, o nekalbant apie 400 ir daugiau kongresmenų, kurių įtaka yra tiesiog labai svarbi.

O kalbant apie precedentus, tai tiesiog noriu pataisyti, mūsų atstovas prie Europos Parla-mento jau 19 metų veikia, tačiau mes per visą tą veiklą supratome, kad, tiesą pasakius, kiti parla-mentai daro tikrai ne mažesnę įtaką. Na, nenoriu aš paneigti Europos Parlamento vaidmens, bet jis vis dar toks, sakyčiau, patariamasis, didžiausias svoris vis dėlto yra Taryboje, kur valstybės narės remia.

O dabar dar taip konkrečiai atsakydamas, žiūrėdamas į jus, aš tikrai labai norėčiau, aš tai da-riau, kai pats dirbau ambasadoriumi, kad kuo daugiau įvairių politikų susipažintų su tais kon-gresmenais, užmegztų tiesioginį ryšį, nes, kaip jau minėjau, tų kongresmenų įtaka yra milžiniška.

Tiesą pasakius, diplomatai labai dėkingi už tokią pagalbą. Kai pas mane atvažiuodavo žymesni politikai, kuriems iš pagarbos atsiverdavo visos durys Kongrese, tai, tiesą pasakius, jaunas diplomatas atvykęs tų durų tikrai negali taip lengvai atidaryti. Bet, jeigu kongresmenas atsimeina tuos vaizdus po Sausio 13-osios, kuriuos jis čia matė, jis tiesiog atveria tas duris Lietuvos diplomatijai labai greitai. Būtų labai naudingas tas atstovas, manau.

PIRMININKAS. Ačiū. Man jau Seimo nariai rodo ženklus, kad pranešėjas labai išsamiai čia atsakinėja, bet mes lenkiame grafiką, turime laiko. Toliau klausia L. Kasčiūnas, jeigu būtų salėje, bet nėra. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas komiteto pirmininke, jūs taip entuziastingai kalbėjote apie priežastis, vertusias teikti šią pataisą. Daug kalbėjote apie galias, apie demokratiją, net apie didelę įtaką JAV Kongresui. Dėl ko pats jau nudegėte pirštus yra, ko gero, pavojinga kalbėti taip atvirai ir drąsiai. Kas draudė anksčiau tai daryti, kokia pagrindinė priežastis? Man, pavyzdžiui, protu nesuvokiama, kad Europos Sąjungoje neturime savo ambasadoriaus, nesugebame paskirti, o čia jūs apie daug didesnes apimtis sakote. Jūsų projekte surašytos funkcijos, nuostatai, trukmė dvejų metų, tai ar viso šito nebuvo galima padaryti bent jau nuo tada, kai įstojome į Europos Sąjungą? Kas čia atsitiko, kad mes taip buksuojame? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Na, aš gal atsakysiu šiek tiek diplomatiškai, nenorėdamas sužeisti tam tikrų asmenų. Tiesiog kai kurie buvę ministrai neižvelgė to parlamentinio darbo prasmės ir nepritarė šitiems siūlymams, nors mes juos teikdavome nuo 2012 metų. Jeigu taip būtų žiūrima, nesuvokiant to Vašingtono, tai tu gali sakyti, kad užtenka darbo su JAV valstybės departamentu. Taip, ten irgi yra 700 tūkst. žmonių, bet esmė Amerikoje yra vis dėlto Kongresas. Vašingtonas pastatytas taip, kad nebūtų jokio pastato, aukštesnio už Kongresą, ir jeigu tu nedirbsi su Kongresu, tu administracijos nepaveiksi.

Aš čia galiu iš savo pavyzdžio pasakyti. Jums gerai pažįstamas kongresmenas Dž. Šimkus. Kai ponias Hilari kažkodėl sugalvojo pasirašyti su A. Lukašenka sutartį, kad Astravas yra labai geras reikalas, tai Dž. Šimkus subūrė gerą grupę kongresmenų ir parašė tokį ugningą laišką poniam Hilari, kad Hilari mūsų Prezidentės atsiprašė už tokį... Ji tiesiog nežinojo, kad tas Astravas yra taip arti Lietuvos. Visko būna. Tai tiek.

Dėl Europos Sąjungos atstovo – mes turime puikų atstovą profesionalą S. Šatūną. Džiaugiuosi, kad jis ten veikia.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Minėjote keletą valstybių. Norėjau pasiteirauti, ar yra Latvija ir Estija, ar jos turi tą modelį, kurį jūs siūlote, ir kiek yra? Kiek tai atsilieptų biudžetui, jeigu pagal jūsų projektą būtų teikiami tie kandidatai ir pati idėja? Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Latviai ir estai neturi tokių atstovų. Būkime *biedni*, bet teisingi – iš tikrųjų mūsų svoris Amerikoje yra nepalyginamas. Mes lyginamės su atstovavimu Lenkijos, kuri turi virš 10 mln. lenkų kilmės amerikiečių. Mes – iki 1 mln. Mes einame Lenkijos keliu. Latvių ir es-tų buvimas yra tiesiog mažesnis. Aš manau, mes tikrai jiems patiems padėsime tokiu sprendimu.

Kalbant apie pinigus. 102 tūkst. eurų yra numatyti priklausomai, aišku, nuo kategorijos. Taip, 102 tūkst. Priklausomai nuo kategorijos, nuo konkretaus žmogaus, bet čia jau pamatysime po kon-kurso. Blogiausia, kad mes tuos pinigus turime, ir kadangi įstatymas dar nepriimtas, mes jų tie-siog negalime panaudoti. Man, kaip buvusiam valstybės tarnautojui, tai yra apmaudu. Aš labai tikiuosi, kad mes kuo greičiau tą įstatymą priimsime ir galų gale išsiųsime galbūt iki būsimo Sei-mo Pirmininkės vizito į Vašingtoną. Baltijos šalių seimų vadovai ruošiasi tokiam vizitui. Būtų tik-rai labai gražus gestas, jeigu mes nuvažiavę pasakytume, kad ne tik žodžiais, bet ir kūnais mes norime dirbti kartu su Kongresu. Tiesą pasakius, ir pasimokyti labai daug demokratių ir kito-kių procedūrų, įtakos Vyriausybei, *hieringų* ir kitų instrumentų, kurie pas mus dar tik vystomi.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, Lietuvos Seime yra Amerikos grupė. Iš esmės apie pusė Seimo, kurie čia sėdi. Jūs turite jų balsus dėl šito nedidelio 102 tūkst. eurų dalyko, dėl kurio mes netenkame iš esmės vis atsinaujinančių kongresmenų didžiulio vertybinio palaikymo. Lie-tuvos Seimo nario statusas yra apgailėtinais mažesnis už Amerikos kongresmeno statusą. Šita visa

struktūra Lietuvoje, kaip apskritai žiūrima į asmenybes, irgi yra sovietinio kolūkio palikimo dalykai. Todėl šitas dalykas yra labai būtinas. Jis yra labai mažas. Mes vidinėje struktūroje atiduodami kažkodėl šio Seimo milijonus eurų atgal į biudžetą, ko aš... Aš suprantu, kad mes turime tauptyti, ypač per pandemiją, bet aš negaliu suprasti, kodėl Seimas atiduoda į biudžetą. Tie menki 100 tūkst. iš esmės yra bandymas pataisyti labai didelius ir svarbius tiltus.

Mano klausimas jums yra be galo paprastas. Čia kolega paklausė, kodėl taip vėlai tai darome. Net iš opozicijos ponas Stasys. Aš paklausiu jūsų dėl Jungtinių Amerikos Valstijų reikšmės Lietuvos valstybės išlikimui. Mūsų nuotolis nuo Lenkijos truputėlį skiriasi dėl apginamumo ir šitas nuotolis tarp Baltijos šalių ir Lenkijos turi būti panaikintas. Dabar yra Amerikos įsiklausymo į Lietuvos reikalus akimirka. 1990 metais irgi buvo akimirka pabėgti, o dabar yra akimirka užtvirtinti mūsų saugumą. Kolega, pasakykite porą žodžių apie 3 mln. žmonių, kurie dar neturi nė vieno tikro karinio lėktuvo Lietuvos kariuomenėje, galimybes galų gale turėti tikrą Jungtinių Amerikos Valstijų paramą, kuri eina per Kongresą, ir apie jūsų patyrimą kalbantis lygiai prieš savaitę su Amerikos Kongreso Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku A. Smitu, kuris be limito klausėsi mūsų gynybos reikalų iš jūsų, mano ir gerbiamo A. Anušausko lūpų. Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Emanueli. Aš žiūrėdamas ir klausydamas taip viduje galvojau, nežinau, ar šis Seimo atstovas Kongrese padarytų tai, bet jeigu kiekvieną iš čia esančių Seimo narių JAV Kongresas pažinotų bent kaip jus, bent 50 % tiek, tai būtų labai daug. Bet iš tikrųjų jis gali nemažai padaryti, kad... Įsivaizduokite, kiekvienas Seimo narys turėtų po vieną gerą draugą Kongrese, tai, žinokite, Lietuva dar tūkstantį metų galėtų sėkmingai gyventi ir savo interesus įgyvendinti.

Taip, labai pritariu, mes dabar visi siekiame to nuolatinio JAV karių buvimo pas mus. Be JAV Kongreso paramos to nebus įmanoma pasiekti. Lygiai taip pat, mielieji, mes išleisime milijonus eurų NATO vadovų susitikimui Vilniuje, bet būtų labai gerai, kad tas vadovų susitikimas nebūtų tik pinigams išleisti ar labai gražioms nuotraukoms padaryti, bet jis būtų sprendimams pasiekti dėl Ukrainos ir Sakartvelo narystės NATO. Mielieji, be kongresmeno to tiesiog nebus. Vadinasi, atsiraitokime rankoves, liko dveji metai, pradėkime dirbti.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Dabar motyvai. (*Šurmulyš salėje*) Gali pasisakyti du už, nes yra du projektai. G. Surplys pirmasis pasisako už.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai pritariu šiam projektui, manau, kad išsakytas jo palaikymas iš tribūnos buvo stiprus ir buvo realistiškas. Mums tikrai labai reikia Jungtinių Amerikos Valstijų draugystės, partnerystės ir tikiuosi, kad šis naujas postas, ši nauja pozicija padės tai užtikrinti.

Aš tik galbūt norėčiau atkreipti dėmesį į tolesnius žingsnius, kai mes, tikiu, pritarsime šiam įstatymo projektui ir ieškosime atstovo. Pirmas dalykas, kad JAV situacija, JAV Kongresas ir JAV politinė sąranga skiriasi nuo Europos Sąjungos sąrangos ir dėl to, kai mes ieškome žmogaus atstovauti Seimui JAV įstatymų leidžiamojoje valdžioje, turbūt pirmas klausimas, kuris kyla: o kodėl to negali užtikrinti mūsų ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose? Tiesiog norėčiau palinkėti mums visiems ir paskui užsiimti priežiūra, kad tas naujai išrinktas Seimo atstovas ar atstovė tikrai glaudžiai dirbtų su mūsų ambasada.

Kitas dalykas, tikiuosi, kad konkursas bus, kaip ir privalo, kaip ir neabejoju, kad bus skaidrus, ir išrinksime tikrai geriausią, kompetentingiausią ir galbūt didžiausio autoriteto žmogų, nes tikrai atidaryti Kongreso duris nėra lengva, tą šiek tiek patyriau ir pats, ir tikrai prisidedu prie palinkėjimo, kad kiekvienas Seimo narys tik rastų draugų JAV Kongrese. Ir šiuo atveju taip pat norėčiau, kad tarp kaip (...) šio naujo pareigūno būtų ir tai, kad atstovaujama JAV Kongrese arba dirbama būtų ne tik su valdančiąja dauguma, kad ir kokia ji būtų, nes ilgam renkame žmogų, bet ir su opozicija. Ačiū. Pritariu.

PIRMININKAS. Ačiū. Taip pat už nori pasisakyti A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegos, labai paprastai: tiesiog ši pozicija, jeigu ją užims žmogus, turintis tam kompetencijų, taps papildomu mūsų politiniu įrankiu, kuris iš tikrųjų reikšmingai sustiprins mūsų galias, diplomatinės, politinės galias ginti ir pristatyti Lietuvos interesą, todėl tikrai siūlau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, visi pasisakė. Dabar balsavimas, kaip ir dėl kitų projektų, kiek vėliau.

Kadangi šiek tiek lenkiame grafiką, yra galimybė dabar perskaityti pranešimus. Mačiau, kad buvo užsiregistravusių Seimo narių perskaityti pareiškimus. D. Kepenis pageidavo. Kol kas nėra. Buvo G. Surplys, bet atsisakė. Jeigu D. Kepenis atsirastų kiek vėliau, žinoma, bus galimybė jam vėliau pasisakyti.

12.56 val.

Seimo savaitės (2021-09-13–2021-09-17) – 2021 m. rugsėjo 14 d. (antradienio) ir 16 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Taigi galėtume aptarti rezervinį klausimą. Gal neprieštarausite, kad ne iš tribūnos, o iš posėdžio pirmininko vietos trumpai pristatysiu kitos savaitės darbotvarkę. Kartu galime jau kviesti kolegas, nes artėja balsavimo momentas.

Gerbiami kolegos, kitos savaitės darbotvarkės projektai prasideda nuo ilgai lauko Viešųjų pirkimų įstatymo svarstymo, yra svarstymo stadija, diskusijos. Nemažai pataisų. Antradienį bus teikiami projektai, kuriuos parengė Vyriausybė ir Finansų ministerija, taip pat kelios tarptautinės sutartys, kurių teikėja Finansų ministerija. Po pietų Vyriausybės pusvalandis. Tikiuosi, daugeliui tiks, jeigu mes Vyriausybės pusvalandį užpildysime pakvietę pasisakyti vidaus reikalų ministrę A. Bilotaitę, nes, manau, migracijos klausimai šiuo metu lieka vieni iš svarbiausių.

Toliau Vyriausybės teikiamų projektų tęsinys, juos teikia įvairūs ministrai. Ir švietimo ministrė, ir kultūros ministras, ir aplinkosauginius projektus teikia ministras S. Gentvilas, taip pat K. Navickas. Keletas Seimo narių teikimų, tai yra Antstolių, Notariato, Advokatūros įstatymų pakeitimo projektai. Yra įrašyti visi, kurie šiuo metu įregistruoti. Tikimės, kad po to komitetas tų pačių projektų pakeitimus sujungs svarstymo stadijoje, kad mes kuo mažiau turėtume projektų priėmimo stadijoje. Taip pat asociacijų, labdaros, paramos fondų projektai.

Ketvirtadienį, tikimės, apsvaistysime Seimo sesijos darbų programą. Toliau, šiandien jūsų girdėti Transporto veiklos pagrindų ir lydimųjų įstatymų projektų svarstymai apsisprendžiant dėl Prezidento veto. Kaip ir privalu, Vyriausybės valanda ir po pietų Seimo narių teikiami projektai, tai numato ir mūsų Statutas: tai Administracinių nusižengimų kodekso pataisos, Seimo statuto pataisos, Darbo kodekso pataisos. Taip pat yra surašyti visi projektai, nepaisant, ar tai pozicijos, ar opozicijos, kurie šiuo metu yra žinomi. Kol kas tokia kitos savaitės darbotvarkė. Laukiu klausimų. Matau, K. Mažeika norėtų klausti.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, vicepirmininke. Iš tiesų klausimas dėl kitos savaitės darbotvarkės. Kaip jūs galvojate, ar čia normalu, ar tokia nauja praktika, kad Vyriausybės projektai, ir labai svarbūs, yra prie rezervinių klausimų. Aš kalbu apie Atliekų tvarkymo, Pakuočių atliekų, Aplinkos apsaugos, čia būtent Aplinkos ministerijos teikiami projektai, kurie sukėlė didelį rezonansą ir dėl kainų, ir savivaldybės turi daug pastabų. Taip pat, matau, yra ir Veterinarijos įstatymas, kur yra prijungimas, yra struktūros keitimas. Ar tai yra nepagarba Vyriausybei, ar tiesiog yra svarbesnių klausimų, kurie išstumia tikrai labai svarbius, manau, ir ne tik Vyriausybės struktūroms ir pavaldžioms institucijoms, bet ir visuomenei aktualius klausimus. Kaip jūs galvojate, ar toks darbotvarkės sudėliojimas, į rezervinius klausimus įtraukiant, yra normalu? Ar tikrai neturėtų būti normalioje darbotvarkėje, kai būtų galima planuoti laiką galbūt ir tiems, kurie domisi tų projektų eiga? Ačiū.

PIRMININKAS. Man atrodo, jūs kažkaip ne taip perskaitėte darbotvarkės projektą. Nė vieno Vyriausybės projekto nėra rezervinėje dalyje. Visi jie yra popietinėje darbotvarkėje. Jūsų minėti projektai yra 15 valandą, tai yra tikrai normalus laikas, kai dar Seimo posėdžius seka žiniasklaida. Viskas čia yra gerai. Gerai, kad išsiaiškinome.

Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Jūs minėjote, kad kitą savaitę darbotvarkėje bus Statuto pataisų. Ar tarp jų yra siūlymų dėl Seimo narių galimybės patekti į Seimo rūmus pasiskiepijus privalomumo, galimybių paso turėjimo ir panašiai? Ar mes nevėluojame

dėl šios delikatosios problemos sutvarkymo? Iš tikrųjų visiems tai yra privaloma, o Seimo nariai kažkodėl gali apsieiti be to.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, kol kas tokių Statuto pataisų niekas nėra įregistravęs, tad neturime galimybės jų įrašyti į darbotvarkę. Ir kaip valdybos posėdyje yra sakę Seimo Teisės departamento atstovai, mes tokį ribojimą Seimo nariams galėtume numatyti tik tuomet, jeigu būtų išspręstos galimybės Seimui dirbti mišriu būdu, tai yra jeigu kai kurie Seimo nariai dėl vieno ar kitų priežasčių neturėdami galimybių paso negalėtų įeiti į Seimo rūmus, jie privalėtų turėti galimybę visavertiškai dalyvauti Seimo plenariniame posėdyje ir balsuoti nebūdami Seimo rūmuose. Kol kas techniškai dar nėra išspręsta ir valdyba dar nėra to klausimo apsvarsčiusi. Bet tas klausimas išlieka, jis nėra pamirštas.

Ačiū. Tada darbotvarkės projektą taip pat aptarėme. Manau, neprieštarausite, kad pritariau darbotvarkės projektui bendru sutarimu? Nematau prieštaravimų. Pritariau.

13.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo suteikti kariams teises ekstremalios situacijos atveju patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-788 (svarstymas ir priėmimas)

Dabar apytikriai mes sulaukėme to momento, kai galime grįžti prie rytinio klausimo, dėl kurio buvo numatyta pertrauka, kai projektas svarstomas ypatingos skubos tvarka. Yra diskutuoti užsirašę du Seimo nariai. Skelbiu svarstymo stadiją ir kviečiu į tribūną A. Anušauską. Nematau. Tuomet kviečiu V. Rakutį. Galbūt A. Anušauskas atvyks kiek vėliau.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, vyko diskusija pirmoje šios dienos pusėje dėl Lietuvos kariuomenės karių įgaliojimų išplėtimo kovojant su problemomis, kokios yra iškilusios mūsų pasienyje. Kaip žmogus, daug metų praleidęs su Lietuvos kariuomene, su jos vadyba, noriu jus užtikrinti, kad ne kariams reikia šių funkcijų – jie tikrai nėra tie žmonės, kurie suinteresuoti dalyvauti visose šitose akcijose, tai neteikia jokių dividendų. Tai yra kariuomenės pagalba vidaus reikalų sistemai. Todėl ir opozicijos nariai, kurie kalbėjo šiuo klausimu, tikrai būkite ramūs, kariuomenė nesiekia išplėsti savo veiklos ribų, o greičiau priešingai, yra labai susirūpinusi, kad tai netaptų ilgalaikiu precedentu, kad Vidaus reikalų ministerijos pajėgumų trūkumas būtų kompensuojamas kariuomenės pajėgumais. Tikrai tokios intencijos iš kariuomenės nėra. Todėl pritariu Lietuvos Respublikos Prezidentui, kuris inicijavo ir siekia, kad Lietuvos valstybė būtų pajėgi atremti iškilusias problemas, kad vis dėlto tas projektas nekeistų tos pusiausvyros, kuri šiandien yra mūsų valstybėje, kad vidaus reikalų sistema rūpintųsi vidaus reikalais, o Lietuvos kariuomenė rūpintųsi išoriniu krašto saugumu. Prašydamas pritarti šiam sprendimui, vis dėlto norėčiau, kad tokios retorikos apie karių siekį dalyvauti veiksmuose, kuriuose gali ir nukentėti, ir gali įvykti įvairių incidentų, kad jūs nepateiktumėte šio projekto, kaip kažkokio kariuomenės bandymo išplėsti savo veiklą... Tikrai nėra tokios intencijos ir kai tik kariuomenė galės, atsiradus galimybių, norės grįžti prie savo reikalų. Taip valstybėje yra sutvarkyta, kad mes turime vieni kitus paremti, suteikti reikalingą pagalbą ir, jeigu šiandien reikia pagalbos vidaus reikalų sistemai, ta pagalba bus suteikta. Bet kariams reikia turėti leidimus daryti savo darbą. Jeigu jie stovės ir negalės nieko daryti, tai sukels tik problemų, padidins karių nusivylimą Lietuvos valstybe ir tokiu atveju turėsime visokių incidentų. Jeigu kariuomenė yra, tai ji turi būti visavertiška šito projekto dalyve su visomis galimybėmis. Ačiū jums už palaikymą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar kviečiu į tribūną krašto apsaugos ministrą A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad būtų aišku, kad krašto apsaugos sistema teikia paramą vidaus reikalų sistemai, valdančiai ekstremalią situaciją, susijusią su nelegalių migrantų antplūdžiu. Šią paramą teikia nuo liepos pradžios, bet prieš mėnesį Prezidento dekretu kariams buvo suteikti papildomi įgaliojimai. Palyginimui galėčiau pasakyti tokius skaičius. Kai nelegalių migrantų daugiau kaip prieš mėnesį, rugpjūčio 3 dieną, pradėta neįleidinėti į Lietuvos teritoriją, kitais žodžiais sakant, imta apsukinėti, per dešimt dienų iki Prezidento dekreto priėmimo buvo apgręžta beveik pusantro tūkstančio. Priėmus Prezi-

dento dekretą ir krašto apsaugos darbuotojams, šiuo atveju kariams, suteikus papildomus įgallėjimus, per keturias savaites buvo apgėžta tūkstantis. Tai irgi gana didelis skaičius, tai rodo, kad ta mažėjimo dinamika egzistuoja, tačiau grėsmių vis dėlto išlieka. Per du mėnesius, šiek tiek daugiau negu du mėnesius, kai egzistuoja ši ekstremali situacija, susijusi su nelegalių migrantų antplūdžiu, kariuomenė, krašto apsaugos sistema suteikė ir teikia vidaus reikalų sistemai pačią įvairiausią 20 rūšių paramą, pradedant nuo atvertų tam tikrų rezervų iki karių patruliavimo, mobilių grupių, karo policijos pasitelkimo ir panašiai. Didžiausia, galbūt matomiausia, dalis yra susijusi su patruliavimu pasienyje ir inžinerinės užtvartos koncertinos tiesimu. Kariuomenė šiuo atveju yra suteikusi didelę paramą, šiandien yra 22 kilometrai koncertinos nutiesta, išvyniota apie 130 kilometrų tos specialios vielos. Tai yra tikrai didelė parama. Materialiai aš neįsivaizduoju, kaip ji gali būti paskaičiuota, nes kariai, pabrėžiu, kariai, skirtingai nuo teisėsaugos institucijų, vykdo tarnybą, atskiرو užmokesčio už papildomas užduotis negauna. Krašto apsaugos sistema geriausiu atveju jiems gali, gerai atlikus tarnybą ir vadams įvertinus tos tarnybos atlikimą gerai arba labai gerai, suteikti vienkartinę premiją už atliktą labai didelį paramos darbą.

Taigi šiuo atveju aš kviečiu pritarti Prezidento dekretui. Kol kas dar negalėčiau konstatuoti, kad tos rizikos dėl nelegalios migracijos yra visiškai likviduotos. Jos dar tebeegzistuoja, grėsmės tebėra, todėl tie pajėgumai kurį laiką taip pat bus skiriami.

Dažniausiai klausia, kokios apimtys? Manau, kad kai baigsis ekstremali situacija, mes galėsime įvardinti tas apimtis, bet tai apima nemenką dalį mūsų karių, kadangi jie rotacijos principu keisdamiesi turi atlikti tas užduotis. Tai yra apima šimtus karių.

Dar kartą kviečiu pritarti Prezidento dekretui.

PIRMININKAS. Pasisakė visi, kas pageidavo. Dabar dėl motyvų. Pažiūrėsime, ar yra užsirašusių. Nėra. Bet kadangi klausimas jautrus, aš manau, balsuokime ir apsispręskime, ar pritariame po svarstymo. Balsuojame.

Balsavo 101: už – 95, prieš – 1, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta. Ypatinga skuba. Iš karto einame prie priėmimo stadijos.

Dėl motyvų vėl niekas neužsirašė. Balsuojame dėl projekto priėmimo stadijoje.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 103: už – 100, prieš – 1, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-810(2) (pateikimo tęsinys)

Pagal darbotvarkę kitas klausimas – Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo III (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 109: už – 92, prieš nėra, susilaikė 17. Po pateikimo darbų programos projektui pritarta.

Kitas klausimas. (*Balsas salėje*) Taip, nepasakiau dėl komitetų ir datos. Komitetai. Kaip jau įprasta, būna visi komitetai. Kaip jau minėjau pristatydamas kitos savaitės darbotvarkę, siūloma svarstyti kitą ketvirtadienį, rugsėjo 16 dieną. Turbūt niekas neprieštarauja dėl tokių sprendimų? Sutariame bendrai.

13.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021–2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ projektas Nr. XIVP-696(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių įgyvendinimo 2021–2024 metų prioritetų aprašo patvirtinimo“ projektas. Priėmimo stadija. Dėl motyvų pasisakėme. Lieka tik balsavimas. Balsuojame dėl šio projekto priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 109: už – 108, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.16 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2842GR, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 11 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2843GR, Vidaus vandenų transporto kodekso 2, 3 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2844GR, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įstatymo Nr. I-1340 2, 3, 5, 10, 11, 14, 17, 19, 22, 32, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2845GR, Suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatymo Nr. XI-2053 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2847GR, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo Nr. IX-1132 1 ir 4 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2849GR (*pateikimo tęsinys*)

Dabar Prezidento vetuoti įstatymų projektai. Aš siūlau spręsti dėl visų jų kartu, nes jie tarpusavyje susiję. Pagal diskusijų ir klausimų pobūdį aš drįstu pasiūlyti, kad bendru sutarimu priimtume sprendimą svarstyti įstatymus iš naujo. Matau pritarimą, tai priimame tokį sprendimą bendru sutarimu. Tuomet skiriame komitetus. Pagrindinis būtų Ekonomikos komitetas, papildomų komitetų nesiūloma. Ir svarstyti numatytume kitą ketvirtadienį, rugsėjo 16 dieną. Tinka turbūt. Nematau prieštaravimų. Taip ir nusprendžiame.

13.17 val.

Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo Nr. IX-1165 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-764, Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 5, 21, 49 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-765 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas projektas, tiksliau, dviejų projektų paketas, darbotvarkės 1-7.1 ir 1-7.2 klausimai. Seimo nuolatinio atstovo Europos Sąjungoje įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Balsuojame, ar pritari po pateikimo. Balsuojame iš karto dėl abiejų projektų.

Balsavo 111: už – 89, prieš – 2, susilaikė 20. Po pateikimo projektams pritarė. Siūlomas pagrindiniu komitetu Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Kaip papildomi būtų siūlomi Užsienio reikalų komitetas ir Europos reikalų komitetas. Galime taip sutarti? Nematau prieštaravimų. Svarstymo data būtų siūloma spalio 14 diena. Tikėkimės, kad komitetai iki to laiko spės apsisvarstyti. Sutariame.

Taigi baigėme šios dienos darbotvarkę. Jeigu atsirado D. Kepenis, jis buvo užsirašęs pateikti pareiškimą. (*Balsai salėje*) Nėra. Pabaigoje užsiregistruojame. (*Šurmulyš salėje*)

Užsiregistravo 111. Skelbiu pirmąjį rudens sesijos posėdį baigtą. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

Anušauskas Arvydas 36, 38

Ažubalis Audronius 33, 36

Ažuolas Valius 13, 31

Bakas Vytautas 10, 12, 26, 28

Balčytis Zigmantas 32

Baškienė Rima 10, 25

Bilotaitė Agnė 26, 37

Burokienė Guoda 26

Bušas Džordžas (Bush George) 33

Butkevičius Algirdas 10, 24, 30

Čmilytė-Nielsen Viktorija 7, 9, 14, 24, 25, 26, 27

Durbinas Ričardas Džozefas

(Durbin Richard Joseph) 33, 34

Fiodorovas Viktoras 19

Gapšys Vytautas 26

Gentvilas Eugenijus 16

Gentvilas Simonas 37

Giraitytė Vaida 11

Gražulis Petras 11

Griškevičius Domas 10

Jonaitis Liudas 14

Jovaiša Eugenijus 11

Jovaiša Sergejus 11, 37

Juozapaitis Vytautas 28

Kasčiūnas Laurynas 35

Kepenis Dainius 37, 40

Kernagis Vytautas 9

Kėvalas Kęstutis 18

Kukuraitis Linas 10, 25

Kuliešius Darius 11, 12, 13, 14

Lengvinienė Silva 11

Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 35

Makeinas Džonas (McCain John) 33, 34

Matelis Bronislovas 9

Matulas Antanas 9

Mažeika Kęstutis 37

Miliūtė Rūta 10, 33

Mogenienė Laima 10

Morkūnaitė-Mikulėnienė Radvilė 20

Motieka Kazimieras 7

Nagienė Laima 10

Nausėda Gitanas 8, 9

Navickas Kęstutis 37

Navickienė Monika 25

Neverovič Jaroslav 29, 31, 32, 33

Norkienė Aušrinė 17

Pakarklytė Ieva 18

Paksas Rolandas 15

Paluckas Gintautas 11, 34

Pavilionis Žygimantas 9, 32, 34, 35, 36

Pocius Arvydas 14

Puidokas Mindaugas 13

Pupinis Edmundas 31

Rakutis Valdas 28, 38

Razma Jurgis 7, 14

Sabatauskas Julius 13

Savickas Lukas 10, 22

Sysas Algirdas 20, 26

Skaistė Gintarė 9

Skardžius Artūras 26, 31

Skvernelis Saulius 10, 11, 13, 24

Smitas Adamas (Smith Adam) 36

Starkevičius Kazys 9, 31

Stončaitis Algirdas 10

Streikus Zenonas 10

Surplys Giedrius 36, 37

Šarknickas Robertas 9, 29, 32, 35

Šatūnas Simonas 35

Šimkus Džonas (Shimkus John) 35

Šimonytė Ingrida 16, 24, 26, 27

Tamašunienė Rita 11, 21, 22

Tomilinas Tomas 10, 13, 23, 28

Tumėnas Stasys 27, 35

Vaitkus Romualdas 11, 16

Veryga Aurelijus 9

Zingeris Emanuelis 35

Žemaitaitis Remigijus 11

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*